

Pasvalio Mariaus Katiliškio
viešosios bibliotekos

VEIKLOS ATASKAITA
2023

TURINYS

Vadovo pranešimas.....	3
Strateginių ir veiklos tikslų įgyvendinimas.....	4
2023 m. veiklos rodiklių įgyvendinimas:	
Vartotojų charakteristika.....	5
Dokumentų fondas.....	6
Krašto dokumentinio kultūros paveldo kaupimas, sklaida.....	9
Elektroninio turinio kūrimas; Informacinės, elektroninės paslaugos.....	11
Bibliotekos paslaugų prieinamumas.....	14
Bibliotekos įvaizdžio formavimas, atstovavimas, partnerystė.....	16
Metodinė veikla, kvalifikacija.....	20
Bibliotekos materialinė būklė.....	23
Išvados.....	24
Priedai	
Priedas Nr. 1 Renginiai.....	26
Priedas Nr. 2 „Projektinė veikla“	41

Ataskaitą parengė:

Danguolė Abazoriuvienė – direktorė

Audronė Likienė – IMIIC vedėja

Lijana Markevičienė – l.e. VAC vedėjo pareigas

Dainius Vareika – pavaduotojas ūkio ir bendriesiems reikalams

Gintarė Gikienė – AJC vyriausioji specialistė

Edita Jareckaitė – kultūrinės veiklos vyriausioji vadybininkė

Agnė Naunikaitė – dailininkė

Pasvalys, 2024

VADOVO PRANEŠIMAS

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, vykdydama savo misiją – būti atvira, skatinti žinių visuomenės raidą, formuoti visą gyvenimą trunkančio mokymosi aplinką, užtikrinti teisę į informaciją, raiškos laisvę ir suteikti galimybę visiems ir kiekvienam naudotis informacijos ištekliais, 2023 metais savo veiklomis stengėsi įrodyti, kad šiandieninio gyvenimo kontekste labai svarbus yra bibliotekos, kaip viešos prieigos prie interneto visuomenei teikėjos, informacinio raštingumo skleidėjos, naudojimosi el. valdžios paslaugomis skatintojos, mokymosi ir kultūros skleidėjos, vaidmuo.

Dokumentai, kuriais bibliotekos darbuotojai vadovavosi darbe ir siekė rezultatų buvo Pasvalio rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginis veiklos planas, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 2021–2025 metų strateginis veiklos planas, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 2023 metų veiklos planas. Svarbiausias dėmesys buvo skirtas paslaugų, atitinkančių šiuolaikinės visuomenės poreikius plėtrai, teigiamo bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdžio, skatinančio vartotojų pasitikėjimą ir pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis formavimą, darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui ir motyvacijos dirbti bibliotekoje didinimui.

2023 metų veikla buvo vykdoma Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje, Joniškėlio miesto bibliotekoje, 31 kaimo padalinyje, Pasvalio Atvirame jaunimo centre ir Mobiliojoje bibliotekoje.

Svarbus ir džiugus 2023-ųjų metų įvykis – baigta Pasvalio viešosios bibliotekos patalpų renovacija ir visos bibliotekos patalpos atvertos lankytojams. Lankytojų patogumui į I a. patalpas perkeltas Suaugusiųjų abonementas (Knygų erdvė), šalia įrengta Žalioji erdvė, kurioje jaukioje aplinkoje organizuojami renginiai ir parodos. Džiugūs ir kiti įvykiai: Norgėlų kaimo bibliotekai suteiktas Anastazijos Kanoverskytės-Sučylienės vardas, pradėtas Joniškėlio miesto bibliotekos remontas, perkeltos į naujas patalpas Gulbinėnų ir Grūžių kaimo bibliotekos, skaitytojų patogumui įrengti Knygomatai prie Pasvalio viešosios ir Joniškėlio miesto bibliotekų.

2023 metai paskelbti Aukštaitijos metais, todėl nemaža dalis renginių buvo skirta šių metų paminėjimui. Didelis dėmesys buvo skirtas ir kitiems tradiciniams renginiams: geriausių skaitytojų apdovanojimams, vykstantiems per kiekvienais metais švenčiamą Nacionalinę bibliotekų savaitę, įžymių žmonių jubiliejams paminėti, knygų pristatymams, Poezijos pavasario, Pasvalio miesto gimtadienio renginiams, Bernardo Brazdžionio skaitymams ir jau 27-iesiems Mariaus Katiliškio skaitymams, Vaškų V. Zaborskaitės bibliotekos kūrybinės raiškos konkursui „Eilėraščio manas ir jo interpretacija“. Išsiplėtė profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centro veikla. Pradėta bendradarbiauti su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės biblioteka įgyvendinant bendras filosofijos centro iniciatyvas.

Viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose buvo tęsiamos iniciatyvos „Biblioteka visiems“ veiklos, didinamas paslaugų prieinamumas įvairių negalią turintiems žmonėms. Glaudžiai bendradarbiauta su specialiujų poreikių asmenis vienijančiomis institucijomis: Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centru „Viltis“, Pasvalio „Riešuto“ mokykla, Dienos užimtumo centru „Gelbėkit vaikus“, „Pasvalio Šv. Jono Krikštytojo parapijos vaikų dienos centru, Pasvalio rajono neįgaliųjų draugija „Esame ir būsim“, dienos centrais, ASS turinčių vaikų šeimomis, ligoninės slaugos skyriumi. 2023 metais „Mono arba stereo“ erdvėje inicijuota nauja virtualios bibliotekos ELVIS paslauga – garsinių knygų išdavimas.

2023 m. didelis dėmesys skirtas darbui su vaikais. Vaikų erdvėje, Šeimos kambaryje ir žaislotekoje, Kūrybos ir edukacijos erdvėje, Individualių užsiėmimų erdvėje, „Mono arba stereo“ erdvėje buvo įgyvendinamos įvairios veiklos, skirtingo amžiaus vaikams. Įvairiomis priemonėmis stengtasi skatinti skaitymą nuo ankstyvojo amžiaus, įtraukiant į skaitymo skatinimo iniciatyvas tėvus, šeimas – dalyvauta projekto „Knygų startas“, iniciatyvos „Vasara su knyga“, „Atverk duris vasarai“ ir kitose skaitymo skatinimo ir užimtumo veiklose. Vienas svarbiausių 2023 m. renginių vaikams – naujos mobilios programėlės – žaidimo „Draugoteka“ pristatymas 5–8 klasių paaugliams.

Atvirame jaunimo centre organizuotos neformalaus ugdymo veiklos, skirtos asmeniniam ir socialiniam jaunimo, ypač turinčio mažiau galimybių, verslumo ugdymui, darbo rinkai reikalingų kompetencijų ir įgūdžių įgijimui.

Viešojoje bibliotekoje ir padaliniuose organizuoti skaitmeninio raštingumo ugdymo mokymai ir akcijos, kurie apėmė įvairias krašto istorijos ir kultūros, medijų ir informacinio raštingumo temas. Pirmą kartą dalyvauta akcijoje „Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitė“. Toliau vyko skaitmeninio darbai ir virtualios Pasvalio krašto paveldo bibliotekos „Pasvalia“ kūrimas.

Ypatingas dėmesys buvo skirtas edukacinei, projektinei veiklai, mobiliam darbui. Dalyvauta Knygų mugėje 2023 „700 eilučių laisvei“ ir jos lankytojams pristatyta edukacinė programa „Dangaus abėcėlė“, didelio dėmesio sulaukė ir kitos Kultūros paso finansuojamos edukacinės programos. Smagu buvo matyti daug lankytojų Rašytojų erdvėje (Mariaus Katiliškio atminimo kambaryje ir Jono Mikelinso bibliotekoje), Garso įrašų ir vaizdo studijoje.

Vykdamas projektinę veiklą, pateikta 16 projektų paraiškų ES fondų, Lietuvos kultūros tarybos, Pasvalio rajono savivaldybės finansinei paramai gauti, dalinis arba pilnas finansavimas gautas 7 projektams ir programoms.

Didelis dėmesys skirtas darbuotojų profesionalumo ugdymui: darbuotojai kėlė kvalifikaciją Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo, Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų ir kt. įstaigų bei organizacijų organizuojuose mokymuose, seminaruose, pagal ERASMUS+ programą mokėsi, tobulinosi ir gerą patirtimi dalinosi darbo vizituose Ispanijos, Vokietijos, Portugalijos, Kroatijos bibliotekose.

Didžiudamasi ir džiaugdamasi 2023 m. pasiektais rezultatais, matydama Pasvalio viešosios bibliotekos ir padalinių kuriamą pridėtinę vertę, prisidedančią prie įvairių strategijų – tokių kaip kultūros, informacijos, raštingumo, švietimo, socialinės atskirties mažinimo ir kitų – įgyvendinimo, nuoširdžiai dėkoju darbuotojams, partneriams, rėmėjams, savivaldybės darbuotojams, visiems, kurie mus matė, padėjo, skatino tobulėti ir kurti šiuolaikinę žinių visuomenę.

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

2023 metais Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka įgyvendino 04 Kultūros ir 08 Bendruomeninės veiklos ir jaunimo rėmimo programas pagal Pasvalio rajono savivaldybės biudžeto asignavimus valdytojams, patvirtintus Pasvalio rajono savivaldybės Tarybos sprendimais 2023 m. vasario 1 d. Nr.T1-14 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2023 metų biudžeto tvirtinimo“ ir aktualiomis redakcijomis.

Vykdydama 2023 metų veiklas Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka įgyvendino Pasvalio rajono savivaldybės 2023–2025 metų strateginiame veiklos plane numatytus šiuos tikslus ir uždavinius pagal programas ir pasiekė rodiklius:

Tikslas: Kultūrinės veiklos skatinimas ir puoselėjimas **04.02.01**

Uždavinys: Gerinti sąlygas visiems gyventojams ir amžiaus grupėms dalyvauti kultūrinėje veikloje, kultūros vartojime **04.02.01.01**

Tikslas: Galimybių mokytis ir tobulėti visiems užtikrinimas **08.01.02**

Uždavinys: Vystyti jaunimui palankią aplinką, infrastruktūrą, plėsti ir skatinti jaunimo veiklas ir užimtumą **08.01.02.01**

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė 2023 m.	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektinga poveikio rodiklio reikšmė 2024 m.	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 m.	2022 m.	2023 m.		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
04.02.01.01.05 Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos darbo organizavimas ir administravimas (bibliotekos vartotojų ir lankytojų skaičius)	Vartotojų skaičius 5450	5524	5450	4588	0	Netaikoma	Netaikoma
	Lankytojų skaičius 220100	232002 (iš jų virtualių-84657)	248330 (iš jų virtualių-84318)	246348 (iš jų virtualių-72701)	220200		
04.02.01.01.06 Dokumentų fondo formavimas	Išigytų dokumentų skaičius 7450	9598	9757	8994	7500		
04.02.01.01.07 Kultūrinės šviečiamosios veiklos vystymas	Renginių ir parodų skaičius 1220	1312	1609	1838	1230		
04.02.01.01.08 Modernių paslaugų bibliotekos lankytojams kūrimas	Sukurtų naujų paslaugų skaičius 3	10	5	5	3		
08.01.02.01.08 Atviro darbo su jaunimu plėtra ir veiklos užtikrinimas	Unikalių AJC lankytojų skaičius 250	314	941	1017	220		
	Mažiau galimybių turinčių, rizikos grupei priklausančių AJC/erdvės lankytojų skaičius 35	41	52	93	20		
	Jaunimo inicijuotų/suorganizuotų veiklų skaičius 11	26	10	12	5		

Lentelėje: Faktinės poveikio rodiklio reikšmės pateiktos iš Lietuvos integralios bibliotekų sistemos (LIBIS) statistinės ataskaitos ir VB ataskaitų.

Vykdydama 2023 metų veiklos planą Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka įgyvendino šiuos tikslus ir uždavinius:

1. Tikslas: Plėtoti modernaus ir patrauklaus bendruomenės informacijos, mokymo, kultūros ir laisvalaikio centro veiklas.

1.1. Uždavinys Gerinti gyventojų kultūrinį raštingumą, formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, didinti kultūrinių renginių prieinamumą bendruomenei.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis **2023 m.** Pasvalio rajone gyveno **22352** nuolatinių gyventojų, t. sk. Pasvalio mieste – **6549**, kaimo vietovėse – **15803** gyventojai.

Pasiekti rodikliai:

Numatyti kriterijai 2023 m. plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentas
Sutelkta gyventojų – 23%	21%	↓ 91,3%
Registruoti vartotojai – 5450	4588	↓ 85%
Lankytojų skaičius (t. sk. virtualių) – 220100 (53940)	246348 (72701)	↑ 112%
Išduota dokumentų – 170000	168082	↓ 99%
Organizuota renginių ir parodų – 1220	1838	↑ 150%

Vidutinis gyventojų skaičius rajone, tenkantis vienai bibliotekai 677, kaime – 493. Sutelktumo rodikliai: 21 % rajone;

Rajono bibliotekose sutelkta **4588** registruoti vartotojai. Lyginant su 2022 m. registruotų vartotojų skaičius mažėjo, nes nuo 2023 m. jau pilnai funkcionuoja LIBIS (Lietuvos integrali bibliotekų informacinė sistema). Joje registruoti vartotojai nebesidubliuoja ir skaitytojo pažymėjimas galioja visose Lietuvos viešosiose bibliotekose bei jų padaliniuose/filialuose. Kitų bibliotekų skaitytojai (turintys kitos bibliotekos skaitytojo bilieta), naudojantys mūsų bibliotekos visomis paslaugomis – apskaitomi kaip lankytojai. Todėl išaugo bibliotekos lankytojų skaičius. Lankytojų skaičiaus augimą įtakojo ir paslaugų įvairovė, veiklų mobilumas ir gausa. O sutelktumo rodiklis apskaitomas atsižvelgiant į registruotus vartotojus ir gyventojų skaičių rajone. Šis rodiklis netenka prasmės.

Dokumentų išduoties rodiklis nežymiai mažėjo. *Priežastis:* 2023 m. baigta Viešosios bibliotekos patalpų renovacija ir perkeliant Knygų erdvę į kitas patalpas – nebuvo aptarnaujami skaitytojai. Vaškų, Diliauskų, Saločių, Nairių, Kiemėnų kaimo bibliotekininkės turėjo nedarbingumo pažymėjimus, į kitas patalpas kėlėsi Grūžių ir Gulbinėnų kaimo bibliotekos.

Renginių skaičius kasmet didėjo – tai įtakojo bendrystė, partnerystė, projektinė veikla, naujos, patrauklios erdvės, paslaugų, veiklų įvairovė.

Renginiai (priedas Nr. 1).

1.2 uždavinys. Kaupti, tvarkyti, saugoti universalų – rašytinių, garsinių, regimųjų, elektroninių – dokumentų fondą, atitinkantį bendruomenės poreikius ir užtikrinti jų prieigą.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Įsigyti naujų dokumentų – 7450 fiz. vnt.	8994 fiz. vnt.	↑ 121%
Pritraukti fizinių ir juridinių asmenų paramą fondų komplektavimui – 700 fiz. vnt.	2362 fiz. vnt.	↑ 337%
Pristatyta naujų dokumentų bibliotekos interneto svetainėje – 600	604	↑ 101%

2023 metai, lyginant su 2022 metais, bibliotekos fondų komplektavimui buvo mažiau palankūs – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija 2023 metams fondų komplektavimui skyrė 26976,00 eurus (712,00 eurų mažiau nei 2022 metais). Visa skirta suma buvo panaudota dokumentų įsigijimui.

Periodinių leidinių prenumeratai Pasvalio rajono savivaldybė skyrė 17800,00 eurų (2500,00 eurų daugiau nei 2022 metais).

Per metus gauta **8994** fiz. vnt. naujų dokumentų (1345 naujų pavadinimų) už 57787,11 eurų. Iš jų inventorinamų dokumentų įsigyta 3721 fiz. vnt. (1277 nauji pavadinimai) už 34663,37 eurus.

Pagal finansavimo šaltinius gauta:

 iš valstybės lėšų – 2298 fiz. vnt. (iš Kultūros ministerijos lėšų įsigyta 2266 fiz. vnt. dokumentų);

 iš savivaldybės lėšų – 4334 fiz. vnt. dokumentų;

 paramos būdu – 112 fiz. vnt. dokumentų;

 gauta iš kitų šaltinių (Lietuvos Respublikos kultūros tarybos remti leidiniai, dovanos, pamestų ir trūkstamų knygų dengimai ir kt.) – 2250 fiz. vnt. dokumentų.

Lyginant dokumentų gautį su 2022 metais, 2023 metais dokumentų gauta 763 fiz. vnt. mažiau.

Vienam gyventojui dokumentams įsigyti teko lėšų – 2,59 euro. Iš jų:

 Kultūros ministerijos lėšos – 1,21 euro;

 Rajono savivaldybės skirtos lėšos periodinių leidinių prenumeratai ir nemokamai perduoti dokumentai – 0,86 euro;

 Kiti šaltiniai – 0,47 euro.

Vidutinė piršto naujo inventorinamo dokumento kaina 2023 metais siekė 11,91 euro (2022 metais – 10,64 euro, 2021 metais – 9,48 euro, 2020 metais – 9,05 euro, 2019 metais – 8,08 euro). Bendra knygų kainų augimo tendencija, neišskiriant konkrečių leidinių brangimo, jau pastebėta ankstesniais metais. Ji toliau augo ir 2023 metais.

Pagrindinės knygų brangimo priežastys išliko tos pačios – labai stipriai išaugę kaštai dėl brangstančių spaustuvės paslaugų, popieriaus stygiaus krizės pasaulyje ir ženkliai padidėjusių elektros kainų.

Iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos skirtų lėšų 2023 metais nupirktą 2266 fiz. vnt. knygų. Tai sudaro 25,20 proc. visų gautų dokumentų.

Vienam gyventojui tenka naujai gautų dokumentų – 0,4 fiz. vnt.

 Viešojoje bibliotekoje – 0,3 fiz. vnt.

 Joniškėlio miesto bibliotekoje – 0,5 fiz. vnt.

 kaimo bibliotekose – 0,4 fiz. vnt.

Gauti skaičiai signalizuoja apie itin mažą dokumentų gautį ir rodo, kad vienam gyventojui ataskaitiniais metais neteko net vienos naujos knygos.

Vienam vartotojui tenka naujai gautų dokumentų – 2 fiz. vnt.

 Viešojoje bibliotekoje – 1,6 fiz. vnt.

 Joniškėlio miesto bibliotekoje – 1,9 fiz. vnt.

 kaimo bibliotekose – 2,1 fiz. vnt.

Taip pat nemaža dalimi fondas pasipildė dovanotomis knygomis ir parama. Ataskaitiniais metais atsargos pulkininko, „Diemedžio“ leidyklos atstovo Arūno Dudavičiaus iniciatyva biblioteką knygomis rėmė leidykla ir knygynų tinklas „Vaga“ (70 fiz. vnt.), K. Mickevičiaus leidykla „Briedis“ (32 fiz. vnt.), „Baltų lankų“, „Versmės“ leidyklos, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Iš gyventojų paskirtos 1,2 proc. pajamų mokesčio dalies įsigyta 10 fiz.

vnt. dokumentų ir rajono gyventojams užprenumeruotos populiariausių internetinių portalų „Delfi Plus“, „Lrytas Premium“ ir „15min“ pilno turinio versijos.

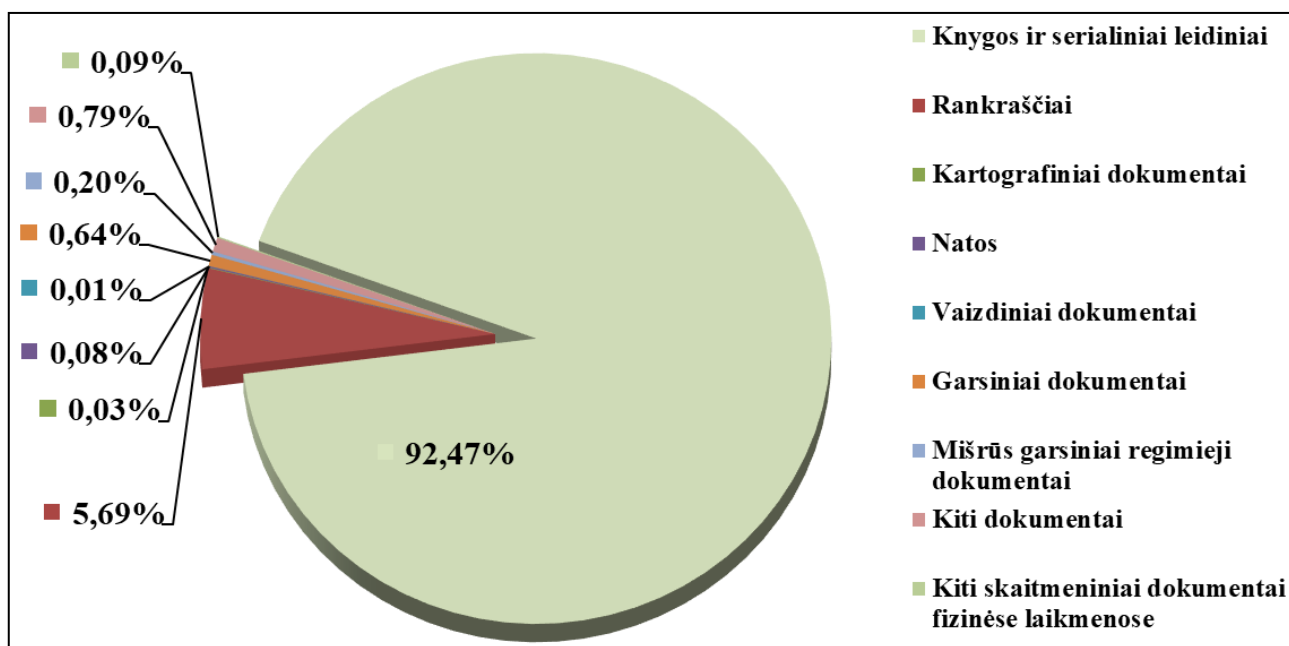
Stengiantis pritraukti fizinių ir juridinių asmenų paramą fondų komplektavimui, 2023 metais buvo inicijuotos penkios naujų knygų dovanojimo akcijos, kurių metu iš viso bibliotekai padovanota 183 fiz. vnt. knygų: Vasarį – akcija „Dovanok gabalėlį meilės ir savo bibliotekai...“, kurios metu bibliotekos fondas papildytas 30 fiz. vnt. knygų; Kovo 16-oji Knygnešio diena ir akcija „Knygnešystė tęsiasi...“, per kurią gauta 97 fiz. vnt. knygų; Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu skelbta iniciatyva „Bendrystė – jėga! Geriausia dovana bibliotekai – nauja knyga“ ir bibliotekai padovanota 40 fiz. vnt. knygų; Pasvalio miesto šventės metu skelbta iniciatyva „Auginkime skaitantį Pasvalį“: kvietė dovanoti naujas perskaitytas knygas bibliotekai ir tapti „Knygų namų“ architektais. Per šią iniciatyvą gauta 16 fiz. vnt. knygų;

„Bibliotekų knygų Kalėdų“ akcijos metu viešajai bibliotekai ir kaimo bibliotekoms 2023 metų pradžioje padovanota 250 fiz. vnt. knygų (2022 metais – 426 fiz. vnt., 2021 metais – 285 fiz. vnt., 2020 metais – 518 fiz. vnt.);

Kasmet bibliotekos fondai papildomi ir Lietuvos kultūros tarybos remtomis knygomis (130 fiz. vnt.). Be to, bibliotekų fondai dažnai papildomi ir anonimiškai fizinių bei juridinių asmenų dovanotomis, nebūtinai naujomis knygomis. Tokių knygų 2023 metais gauta 799 fiz. vnt. Daugjėnų kaimo bibliotekos fondas papildytas 191 fiz. vnt. knygų, perduotų iš Pasvalio Lėvens pagrindinės mokyklos uždarius jos Daugjėnų skyrių.

Naujai gautos knygos (kurias biblioteka gavo pirmą kartą) pristatomos bibliotekos svetainėje *psvb.lt* skiltyje *Naujausios knygos*.

Viešosios bibliotekos ir jos padalinių dokumentų fondo sudėtis %:

Vienam gyventojui tenka dokumentų – 11,1 fiz. vnt.

- Viešojoje bibliotekoje – 13,5 fiz. vnt.
- Joniškėlio miesto bibliotekoje – 7,9 fiz. vnt.
- kaimo bibliotekose – 10,3 fiz. vnt.

Vienam vartotojui tenka dokumentų – 53,9 fiz. vnt.

- Viešojoje bibliotekoje – 66,2 fiz. vnt.
- Joniškėlio miesto bibliotekoje – 29,5 fiz. vnt.

 kaimo bibliotekose – 52,2 fiz. vnt.

1.3 uždavinys. Užtikrinti Pasvalio krašto dokumentinio kultūros paveldo kaupimą, saugojimą, aktualinimą ir sklaidą.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Įkainotų rankraštinųjų dokumentų kiekis – 8333 fiz.vnt.	8396	↑ 101%
Suskaitmenintų krašto kultūros paveldo dokumentų – 1000	748	↓ 75%
Pasvalio krašto e.biblioteka PASVALIA: įkeltų dokumentų skaičius – 1000	748	↓ 75%
Mariaus Katiliškio ekspozicijos sklaida: Edukacijų skaičius – 20	74 Dalyvių – 815	↑ 370%
V. Zaborskaitės ekspozicijos sklaida: Edukacijų skaičius – 10	10 Dalyvių – 100	✓ 100%

2023 m. sausio 1 d. Rankraštyno dokumentų fonde – 14062 rankraštiniai dokumentai. 2023 m. į Rankraštyną priimti 63 rankraštinųjų dokumentų laikinojo saugojimo vienetų, buvo surašyti 3 dokumentų priėmimo aktai.

2023 m. bibliotekoje vyko susitikimas su prof. dr. Benediktu Šetkumi, jo metu profesorius bibliotekai padovanojo A. Poškos pasirašytą kvietimą.

Vilniėtė Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė bibliotekai perdavė vertingą dovaną – savo tėvo, žurnalisto, Vytauto Kazakevičiaus rašytus laiškus rašytojui Mariui Katiliškiui ir Zinai Katiliškienei, iš viso 60 laikino saugojimo vienetų. Dokumentų chronologinės ribos 1966–1984 m.

Kraštietė, tautodailininkė, mokytoja Saigūnė Rožėnienė padovanojo bibliotekai aplanką „Apie mane ir aš apie kitus“ ir savo kūrybos atviruką.

Buvo sudaromos autorinės-licencinės sutartys, kuriose reglamentuojamos bibliotekos Rankraštynei perduodamų dokumentų naudojimo sąlygos. 2023 m. sudarytos sutartys su Asta Kazakevičiūte-Bankauskiene, Stasiu Balzarevičiumi, Albinu Kazlausku, Saigūne Rožėniene.

Didžiulė darbo dalis buvo skirta Rankraštinųjų dokumentų įvertinimui tikrąja verte. Vadovaujantis „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Rankraštinųjų dokumentų įvertinimo tikrąja verte 2022–2023 metų planu“, patvirtintu Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos direktoriaus 2022 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. V-78, 2023 m. buvo įvertinti tikrąja verte šie rankraštiniai dokumentai:

- dokumentai gauti 2019 m. – 8333 vnt.
- 2023 m. gauti dokumentai – 63 vnt.

Iš viso 2023 m. įvertinta tikrąja verte 8396 vnt. rankraštinųjų dokumentų.

„Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Rankraštinųjų dokumentų įvertinimo tikrąja verte 2022–2023 metų planas“ pilnai įgyvendintas – tikrąja verte įvertinti visi Rankraštyno fonde esantys rankraštiniai dokumentai.

Per 2023 metus suskaitmenintų kilnojamųjų krašto kultūros paveldo objektų skaičius yra 44, t. y. – 748 vaizdai. Iš šių objektų į e. biblioteką „Pasvalia“ įkelta 748 vaizdai (iš bibliotekos fondų, Pasvalio rajono institucijų ir privačių pateikėjų archyvų).

Elektroninė biblioteka „Pasvalia“: per 2023 metus e. bibliotekoje „Pasvalia“ apsilankė 20 188 vartotojai. (2022 m. – 19 938 vartotojai). Jie peržiūrėjo 30 976 puslapius rodinių (2022 m. – 26 751). Naudotojai – iš 132 pasaulio šalių.

E. bibliotekos „Pasvalia“ pristatymai: Bibliotekos 85-mečio baigiamajame renginyje „Pasvalio biblioteka. Istorijos akcentai ir ateities išvalgos“ pristatytas virtualus turas „Knygos kelias: nuo knygnešių iki modernios bibliotekos“. Šis turas sukurtas remiantis e. bibliotekoje „Pasvalia“ esančia informacija. Krašto galerijoje esantis Pasvalio krašto lankytinų objektų žemėlapis su QR kodu, kuris veda į „Pasvalią“, pristatytas Pasvalio P. Vileišio gimnazistams, Pasvalio Svalios progimnazijos moksleiviams, Respublikinės Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) sveikatinimo stovyklos „JUDĖK. PAŽINK. (S)VEIK“ dalyviams.

Organizuoti renginiai virtualioje erdvėje. Bibliotekos „Facebook“ paskyroje e. biblioteka „Pasvalia“ rengė šias akcijas, rubrikas, vaizdo peržiūras: akcija „Keliauk virtualiai po Pasvalio kraštą ir pažink nekilnojamojo kultūros paveldo objektus“, rubrika „Fotografijos iš XX amžiaus – ką jos mums byloja?“.

Apie „Pasvalią“ rašyta ir tradicinėje spaudoje, ji viešinta ir elektroniniuose šaltiniuose. (bibliotekos interneto svetainėje, bibliotekos „Facebook“ paskyroje buvo parengti 42 informaciniai pranešimai).

„Pasvalios“ modulis – interaktyvus interneto tinklalapis „Mariaus Katiliškio atminimo kambarys“. Virtualus Mariaus Katiliškio atminimo kambarys 2023 m. buvo papildytas informacija, įvairiais dokumentais ir nuotraukomis. Meniu skyrius „Atminties išsaugojimo ir įprasminimo erdvė“ pasipildė Mariaus Katiliškio skaitymų ir Bibliotekos premijos (2023 m.), ekskursijų, edukacinių užsiėmimų, eksponatų (2023 m.) nuotraukomis bei Bibliotekos premijos (2023 m.) laureatų rašto darbais.

Interaktyvi, patraukli šiuolaikiška Mariaus Katiliškio atminimo kambario ekspozicija, papildyta įvairiomis edukacinėmis ir interaktyviomis priemonėmis, informaciniu-edukaciniu terminalu ir didelės įstrižainės televizoriumi, padėjo dalyviams geriau pažinti rašytoją Marių Katiliškį, jo gyvenimo ir kūrybos kelią.

2023 metais įvyko 3 edukaciniai užsiėmimai (62 dalyviai) ir 74 ekskursijos (753 dalyviai). Juose apsilankė 815 lankytojų. Sulaukėme įvairaus amžiaus grupių lankytojų iš Biržų, Ignalinos, Jonavos, Joniškio, Klaipėdos, Pakruojo, Panevėžio, Pasvalio rajono, Radviliškio, Šiaulių, Vilniaus. Lankėsi studentai, dėstytojai iš Ispanijos, Portugalijos, Rumunijos bei Vokietijos.

Ypatingi M. Katiliškio atminimo kambario lankytojai – svečiai iš Čikagos (JAV) – Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ vertėja Birute Vaičjurgytė-Šležienė, evangelikų liuteronų kunigas, filosofijos daktaras (2010), Lietuvių rašytojų draugijos JAV pirmininkas Valdas Aušra.

Krašto galerijoje lankytojai galėjo panagrinėti Pasvalio krašto lankytinų vietų žemėlapi, drobėse atrasti Pasvalio krašto bei bibliotekos istoriją, apžiūrėti kraštotyrimo parodas, edukaciniame terminale žaisti žaidimus, dėlioti dėliones. Krašto galerijos edukacijoje „Pažink Pasvalio kraštą ir kraštiečius interaktyviai“ dalyvavo Pasvalio Svalios progimnazijos 48 šeštų klasių moksleiviai. Buvo surengta 12 ekskursijų, kuriose dalyvavo 104 bibliotekos lankytojai (pavieniai asmenys, šeimos, Pasvalio ir Pakruojo rajonų moksleiviai, Pasvalio Trečiojo amžiaus universiteto studentai, Šiaulių krašto mokytojų delegacija).

Vaškų Vandos Zaborskaitės bibliotekoje yra 3 veikiančios edukacinės programos: įrengus bibliotekoje atnaujintą profesorės Vandos Zaborskaitės nuolatinę ekspoziciją, parengtos 2 naujos edukacinės programos. Tai virtualus žaidimas: „Kokias knygas vaikystėje skaitė profesorė Vanda

Zaborskaitė“ ir viktorina-žaidimas: „Ką aš žinau apie profesorę Vandą Zaborskaitę“. Per metus buvo pravesta 10 edukacinių programų, iš jų 6 vaikams. Jose dalyvavo 100 dalyvių, iš jų 70 vaikų.

Ryšiai su kraštiečiais. Labai aktyviai bendradarbiauta su iš Kriklinių krašto kilusiu Ohajo valstybinio universiteto profesoriumi-emeritu, filosofu Algiu Mickūnu. Savo veiklą tęsė bibliotekoje įkurtas Profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centras. Išsiplėtė filosofijos centro dalyvių geografija, jau peržengusi Pasvalio rajono ribas. Užsiėmimų temas rinko ir derino centro veiklos koordinatore, žurnalistė Kotryna Krapavičiūtė, rėmėjas – filosofas ir verslininkas Žilvinas Svigaris ir prof. A. Mickūnas.

Palaikomi glaudūs ryšiai su Vilniuje gyvenančiu kultūros istoriku, politologu prof. Vygintu Pšibilskiu; iš Joniškėlio kilusia LRT radijo KLASIKA vyresniąja redaktore, muzikologe, Kembridžo universiteto doktorante Rasa Murauskaite-Juškiene; Belgijoje gyvenančia poete, prozininke Agne Žagrakalyte; kalbotyrininke, Vilniaus universiteto profesore Meilute Ramonienė; istorike, humanitarinių mokslų daktare Rasa Čepaitiene; žurnalistu Antanu Šinkūnu; Paule Mikelinskaite, Živile ir Žilvinu Ramašauskais, gyvenančiais JAV ir kt. – vyko susitikimai bibliotekoje, jie dovanuoja knygas, rankraščius, supažindino su savo veikla, kūryba.

Parengti elektroniniai leidiniai ir bibliotekos svetainėje www.psvb.lt publikuotas leidinys „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos veiklos apžvalga 2008–2022 m.“ (parengtas vyr. bibliografo S. Kanišausko); bibliografinis sąrašas „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka spaudoje 2023 metais“ (parengtas A. Balčiūnienės); elektroninė Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalo „Šiaurietiški atsivėrimai“ versija atnaujinama nauja informacija.

Renginiai (Priedas Nr. 1)

1.4 uždavinys. Kurti ir plėtoti elektronines bibliotekos paslaugas ir produktus, užtikrinti viešą prieigą prie bendruomenės poreikius tenkinančio skaitmeninio turinio, tobulinti gyventojų įgūdžius ir didinti jų įsitraukimą į mokymąsi visą gyvenimą.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Viešosios interneto prieigos seansų skaičius – 120000	158685	↑ 132%
Gyventojų mokymai naudoti bibliotekos teikiamomis e.paslaugomis. Konsultacijų skaičius – 1500	1866	↑ 124%
Medijų informacinio raštingumo (MIR) mokymai gyventojams: Mokymų skaičius – 100 Dalyvių skaičius – 230	129 290	↑ 129% ↑ 126%

Rajono bibliotekose yra 258 kompiuterizuotos darbo vietos, 180 skirtų vartotojams ir 78 – darbuotojams.

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje ir jos padalinuose suteikiama galimybė kiekvienam bibliotekoje apsilankiusiam asmeniui, net ir neturinčiam skaitytojo pažymėjimo, nemokamai naudotis internetu, taip pat gauti darbuotojo konsultaciją bei pagalbą naudojantis informacinėmis technologijomis. Viešosios interneto prieigos paslaugos teikiamos, pasinaudojant bibliotekos kompiuteriais arba suteikiama prieiga prie WiFi tinklo.

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka ir jos padaliniai vartotojus registruoja Vartotojų registracijos ir statistikos sistemoje (VRSS). 2023 m. gruodžio 31 d. duomenimis –

Interneto seansų skaičius – 158685 (2022 m. – 151933). Kompiuterių naudojimo koeficientas (įskaitant ir nedarbo dienas) VB – 14,23% (2022 m. – 7,58%, o 2021 m. – 6,05%); padaliniuose – 11%. Po karantino ir kitų jo ribojimų grįžo vartotojų įpročiai naudotis internetu paslaugomis bibliotekose. Taip pat vartotojams suteikta galimybė bibliotekų patalpose ir bibliotekų prieigose naudotis WiFi bevieliu ryšiu savo išmaniuosiuose mobiliuosiuose prietaisuose. Pagal pateikiamas VRSS statistines ataskaitas, bevielės viešos interneto prieigos seansų rajono bibliotekose 2023 m. – 129597 (2022 m. – 124025; 2021 m. – 69799). Viešojoje bibliotekoje 2023 m. – 19001 (2022 m. – 15031, o 2021 m. – 6890).

Palyginus 2023 m. duomenis su ankstesniųjų, matome naudojimosi viešosios interneto prieigos paslaugomis didėjimą. Žymiai padidėjo bibliotekos kompiuterių naudojimo koeficientas. Galimybė naudotis internetu paslaugomis WiFi bevieliu ryšiu nemažina vartotojų noro ir poreikio naudotis internetu paslaugomis bibliotekose.

Vartotojai individualiai buvo konsultuojami, kaip naudotis išmaniuoju telefonu, kaip prisijungti prie Wi-Fi – belaidžio ryšio – interneto, dirbti kompiuteriu, naudotis Microsoft Office taikomosiomis programomis, interneto naršyklėmis, elektroniniu paštu, interneto ištekliais, naudotis bibliotekos ir elektroninių paslaugų portalo [ibiblioteka.lt](https://www.ibiblioteka.lt) paslaugomis (ieškoti išteklių, užsiregistruoti keliose bibliotekose, pakeisti slaptažodį, užsisakyti leidinį ir kt.), bibliotekos prenumeruojamų duomenų bazių ištekliais, atsispausdinti dokumentą, skenuoti, išsaugoti kitoje elektroninėje laikmenoje ir pan. Vartotojams suteiktos 1866 konsultacijos, iš jų apie bibliotekos paslaugas – 369, apie prenumeruojamas duomenų bazes – 103, apie išmaniųjų telefonų naudojimą – 309.

Vartotojų grupių mokymai buvo vykdomi viešosios bibliotekos Mokymų klasėje, kurioje yra 10 kompiuterizuotų darbo vietų ir nuotoliniu būdu bei kaimo bibliotekose. 2023 m. VB buvo organizuoti 32 vartotojų grupių kompiuterinio raštingumo mokymai, kuriuose dalyvavo 118 vartotojų. Kaimo bibliotekose daugiausia mokoma individualiai, apmokyti – 172 vartotojai. Mokymus vedė Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos ir padalinių darbuotojai.

Bibliotekos Edukacijų erdvėje ir Mokymų klasėje vyko lietuvių kalbos pamokos karo pabėgėlėms ukrainietėms. Lietuvių kalbos pradmenų (A2 lygis) karo pabėgėles mokė Krinčino Antano Vienažindžio progimnazijos mokytoja Vida Chrapavičienė.

Naudingų, prasmingų ir įdomių mokymosi susitikimų skaitmeninio raštingumo, krašto istorijos ir kultūros, medijų ir informacinio raštingumo temomis vyko nacionaliniu mastu organizuotų akcijų metu: „Saugesnio interneto savaitė“; „Būk saugus elektroninėje erdvėje“; Skaitmeninė savaitė (arba angl. ALL DIGITAL Week); „Pasaulinė medijų ir informacinio raštingumo (MIRKT) savaitė“; „Senjorų dienos internete“.

Naudojimasis licencijuotais elektroniniais ištekliais. Duomenų bazės yra svarbus kokybiškos informacijos šaltinis. Jų prenumerata reikšmingai pagerina bibliotekos vartotojų informacinį aprūpinimą, užtikrina galimybę naudotis ne tik spausdinta, bet ir elektronine informacija, kuri nėra laisvai prieinama internete. Vartotojai gali naudotis nemokamomis lietuviškomis duomenų bazėmis: Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) jungtinis katalogas, vartotojams prieinamas per portalą <https://www.ibiblioteka.lt/>; Lietuvos periodinės spaudos bibliografinė straipsnių bazė 1994–2002m. (archyvas) CD.; Bibliografinė Europos Sąjungos oficialiųjų dokumentų bazė; Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų ir Seime įregistruotų teisės aktų projektų paieška;

Prenumeruojamomis duomenų bazėmis: „EBSCO Publishing“ duomenų bazių paketas; Lietuviška teisinė duomenų bazė INFOLEX; 15min, Delfi+.

Bibliotekos skaitytojams buvo siūloma naudotis ir Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos prenumeruojamomis duomenų bazėmis virtualiems vartotojams, prieš tai prisiregistravus joje per interaktyvų portalą <https://www.ibiblioteka.lt/>.

Infoplex duomenų bazėje buvo atliktos 357 paieškos (2022 m. – 882, 2021 m. – 356). Viešojoje bibliotekoje tai reikalinga prenumeruojama duomenų bazė. Teisinės informacijos paieškos sistema, kurioje pateikiami Lietuvos valstybinių institucijų norminiai teisės aktai, taip pat Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai bylose prieš Lietuvą, Europos Teisingumo Teismo dokumentai, Seimo kontrolierių pažymos, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimai ir kiti dokumentai, naudojosi keli įgudę vartotojai ir pačios bibliotekininkės, atsakydamos į skaitytojų užklausas.

„EBSCO Publishing“ duomenų bazėje jungtasi 394 kartus, konkrečių užklausų – 256 (2022 m. – 78, 2021 m. – 34). Duomenų bazė dažnai naudojama pačių bibliotekininkų, atsakant į skaitytojų užklausas, taip pat studentų (dažniausiai iššestinių studijų). Vartotojai naudojami prieiga iš bibliotekos kompiuterių, pageidauja ir individualių bibliotekininko konsultacijų. Taip pat bibliotekos skaitytojams suteikiami individualūs slaptažodžiai naudotis duomenų baze ir ne bibliotekoje (2023 m. suteikti 9-iems naujiems vartotojams suteikti prisijungimo duomenys).

Bibliotekoje, naudojantis Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) programine įranga, yra automatizuoti katalogavimo procesai, užtikrintas automatizuotas vartotojų bibliotekinis aptarnavimas, dokumentų užsakymas ir išdavimas.

Vartotojai portale *ibiblioteka* gali pasinaudoti LIBIS jungtiniu katalogu, kuriame teikiama informacija apie *Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos* (LIBIS) bibliotekų fonduose kaupiamą ir saugomą publikuotą, rankraštinių ir skaitmenintą Lietuvos dokumentinį paveldą bei užsienio šalyse publikuotus informacinius išteklius, taip pat informacija apie Lietuvos periodinės spaudos publikacijas ekonomikos, teisės, politikos, mokslo, kultūros politikos, kraštotyros ir kitomis temomis.

Naudojantis *Tarpbibliotekinio abonemento paslaugomis* (TBA) galima užsakyti dokumentų kopijas ar jų skaitmenines dalis, skolintis dokumentus iš kitų Lietuvos ir užsienio bibliotekų.

Skaitytojų patogumui bibliotekoje įdiegtas knygų išdavimo ir gražinimo įrenginys. Automatizuotą knygų išdavimo ir apsaugos sistemą biblioteka įdiegė drauge su Pasvalio rajono savivaldybe įgyvendindama projektą „Paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas Pasvalio rajono savivaldybėje“. Savitarnos įrenginys yra Vaikų erdvėje (3 a.). Bibliotekos Vaikų erdvės darbuotojai skatina lankytojus pasinaudoti šia paslauga – knygas gražinti ir pasiimti pasinaudojant šiuo įrenginiu ir savo skaitytojo biuletu. Jei reikia, bibliotekininkai padeda, paaiškina ir pamoko kaip tai padaryti. Knygų išdavimo ir gražinimo įrenginys padeda į biblioteką pritraukti daugiau lankytojų – jaunieji skaitytojai pamėgo naudotis modernia knygų išdavimo sistema. 2023 m. savitarnos aparatu naudotasi 1132 kartus, savitarnos būdu išduoti 310 leidiniai, gražinti 822 leidiniai.

Prie Viešosios ir Joniškėlio m. bibliotekų įrengti Knygomatai. Ataskaitiniais metais jais pasinaudota 97 kartus (VB) ir 11 kartų (Joniškėlio m.).

Vartotojams užtikrinama viešoji interneto prieiga, suteikiama galimybė naudotis interaktyviomis elektroninėmis paslaugomis.

Svarbi bibliotekos informacinio gyventojų švietimo sritis – atsakinėjimas į informacines bei bibliografines užklausas: **2023 m. gauta 32131** (2022 m. – 34933; 2021 m. – 34284) bibliografinės užklauskos. Užklauskų skaičius mažėja, galbūt, tai lemia ir vartotojų išprusimas naudojantis interneto galimybėmis.

Darbuotojų kuriamas turinys talpinamas virtualioje erdvėje: bibliotekos interneto svetainėje www.psvb.lt, kitose bibliotekos kuriamose interneto svetainėse (<http://edukacija.psvb.lt/>, <http://www.katilisikiokambarys.pasvalia.lt/>), el. bibliotekoje „Pasvalia“, socialiniuose tinkluose (Facebook, Instagram).

1.5 uždavinys. Užtikrinti bibliotekos paslaugų, atitinkančių bendruomenės poreikius ir prioritetus, kokybę ir prieinamumą.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Atviro jaunimo centro (AJC) lankytojų skaičius – 2200	5231	↑ 238%
Unikalių AJC lankytojų skaičius – 250	1017	↑ 406%
Mažiau galimybių turinčių, rizikos grupei priklausančių, AJC lankytojų skaičius – 35	93	↑ 266%
Jaunimo inicijuotų/suorganizuotų veiklų skaičius – 11	12	↑ 109%
Dalyvauti nacionaliniame tęstiniame projekte „Atrask save“. Atnaujinti akreditaciją JRA	Atnaujinta akreditacija	✓ 100%
Plėtoti savanorystę ir knygnešystę. Sutelkti: Savanorių – 230 Knygnešių – 320	232 267	↑ 101% ↓ 83%
Mobili paslauga. Aptarnauti skaitytojus namuose – 450 Dokumentų išduotis – 12500	468 13148	↑ 104% ↑ 105%
Teikti Tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslaugas: -gauta ir įvykdyta užsakymų – 20	21	↑ 105%
Sukurta naujų paslaugų – 3	5	↑ 167%
Suteikta <i>Vieno langelio</i> paslaugų – 10 pavadinimų	10	✓ 100%

Įvairios veiklos vyksta **Atvirame jaunimo centre (AJC)** – organizuojamas neformalus ugdymas, skirtas asmeniniam ir socialiniam jaunimo, ypač turinčio mažiau galimybių, verslumo ugdymui, darbo rinkai reikalingų kompetencijų ir įgūdžių įgijimui. Ataskaitiniais metais įgyvendinant tikslus ir uždavinius siekta padaryti kuo kokybiškesnę ir įdomesnę laisvalaikio užimtumą, organizuoti kūrybiniai užsiėmimai, kūrybinės–edukacinės dirbtuvės, relaksacinės popietės. Stengtasi įtraukti į AJC ir bibliotekos gretas kuo daugiau lankytojų, paslaugų vartotojų.

2023 metais buvo tęsiamos JRA (Jaunimo Reikalų Agentūros) finansuoto projekto „Kvapų ir ramybės mokykla“ veiklos: maisto gaminimas ir relaksacinės popietės. Rūpinantis jaunuolių fizine bei emocine sveikata, jaunuoliams organizuotos relaksacinės popietės druskų kambaryje. Pagal poreikį vykdomos individualios konsultacijos.

Organizuoti socialinių partnerių susitikimai, bendri renginiai, pristatomieji vizitai į P.Vileišio gimnaziją. Dalyvauta 2023-2025 P. Vileišio gimnazijos strateginio plano kūrime.

Aktyviai bendradarbiaujama su: VŠĮ „Auto moto group“, VŠĮ „Socialinė iniciatyva“, Pasvalio Socialinių paslaugų centro darbo su šeimomis padaliniu, Pasvalio raj. Pasvalio raj. savivaldybės Visuomenės Sveikatos Biuru, VO „Gelbėkit vaikus“, Pasvalio raj. savivaldybės Švietimo pagalbos tarnyba, Pasvalio Užimtumo tarnyba, Užimtumo centras „Viltis“, Pasvalio mieste ir rajone esančiomis švietimo įstaigomis, Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje esančia Atvira jaunimo erdve ir Panevėžio AJC, Pakruojo AJC, Rozalimo kultūros centru ir kt.

Taip pat Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje pratęstas savanorių priimančios organizacijos statusas. Jaunuoliai turi galimybę išbandyti save savanorystėje. Pagal šią programą 4 savanoriai baigė ir 3 pradėjo savanorystę. 1-as savanoris dėl asmeninio neformalaus ugdymo užimtumo nutraukė savanorystę. Kita savanorių komanda (5asmenys) įsitraukė pagal ES Solidarumo korpuso programą.

Įgyvendinti du projektai, finansuoti Pasvalio raj. savivaldybės: „Spalvos, kvapai ir judesys psichologinės sveikatos gerinimui“ ir „Aš esu Pasvalio krašto dalis“. Pradėtas įgyvendinti ES Solidarumo korpuso projektas „Patirtys ir susitikimai – keliai, kurios galiu rinktis. SprendIMAM!“.

2022 m. suburta **Mobili komanda** teikė įvairias paslaugas rajono bibliotekoms, mokykloms, daugiafunkciams centrams, bendruomenėms, socialinių paslaugų įstaigoms. Stengiantis patenkinti senyvo amžiaus gyventojų grupių poreikius skaityti – buvo teikiama **knygnešystės** paslauga. Visos rajono bibliotekos turi knygnešius, o mobili komanda aptarnauja atokiausių kaimų gyventojus – pristatydamą knygas į namus.

Bibliotekoje teikiama Tarpbibliotekinio abonemento paslauga (TBA) – nesant leidinio bibliotekos fonde – skaitytojams sudaryta galimybė užsisakyti leidinius iš kitų Lietuvos bibliotekų. 2022 m. pabaigoje ši paslauga buvo atnaujinta ir tapo nemokama. Ja naudotis gali visi skaitytojai, turintys galiojantį LIBIS skaitytojo pažymėjimą. 2023 m. TBA paslauga pasinaudojo 6 vartotojai. Gauta ir įvykdyta užsakymų iš kitų bibliotekų 21 egz., išsiųsta dokumentų kitoms bibliotekoms 8 egz. Kol TBA paslauga buvo mokama – ja niekas nesinaudojo dėl didelių kaštų.

Visą parą vartotojai gali naudotis prie viešosios bibliotekos įrengtu knygų grąžinimo įrenginiu.

2023 m. metais biblioteka toliau didino savo paslaugų prieinamumą įvairią negalią turintiems žmonėms ir tęsė iniciatyvos „Biblioteka visiems“ veiklas.

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka siekė padėti ASS turinčių vaikų šeimoms, vaikams ir taip mažinti ASS vaikų socialinę atskirtį. Organizuotos įvairios veiklos, įvairūs renginiai specialiųjų poreikių, įvairaus amžiaus bei socialinės atskirties asmenims.

Erdvėje *Mono & Stereo* yra vieta su įranga **Akliesiems ir silpnaregiams**, kurios paskirtis – tenkinti poreikius žmonių negalinčių skaityti įprasto spausdinto teksto.

Ataskaitiniais metais sukurtos **5 naujos paslaugos**: 1. Prie Joniškėlio m. bibliotekos įrengtas Knygomatas; 2. VB įrengta Žalioji erdvė edukaciniams, kūrybiniais užsiėmimams, filmų/transliacijų peržiūroms, kūrybinėms dirbtuvėms, susitikimams ir kt.; 3. Tik bibliotekoje **nemokamai** naudotis 15min. ir lrytas mokamo turinio platforma; 4. Mobilios komandos paslauga – Garsiniai skaitymai Ligoninės slaugos skyriuje; 5. ELVIS – virtuali biblioteka žmonėms (ne tik neregiam, bet ir kt., negalintiems skaityti įprasto spausdinto teksto).

ELVIS vartotojų grupė aktyviai plečiasi, įtraukiami nauji skaitytojai. 2023 metais aptarnavome 16 mūsų rajono gyventojų, jiems išduota 390 garsinių knygų. Dauguma žmonių

gyvenančių kaimuose, nežino apie garsinių knygų naudojimo galimybes, todėl į pagalbą buvo pasikviesta ELVIS komanda, kuri papasakojo apie garsines knygas ir žurnalus bei parodė kaip veikia garsinių knygų skaitytuvai, atsakė į iškilusius klausimus.

Įgyvendintas *Vieno langelio* principas Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje sėkmingai veikia: bibliotekos paslaugų vartotojai ir kiti lankytojai įvairiais klausimais kreipiasi į vieną darbuotoją, dirbantį Informacijos ir metodikos kabinete, kuris teikia informaciją apie paslaugų gavimą viešojoje bibliotekoje ir elektroninių paslaugų gavimą Pasvalio rajono savivaldybėje. Tai padeda paslaugų gavėjams greičiau ir efektyviau pasiekti jiems reikiamas paslaugas arba gauti reikalingą informaciją ir pagalbą, pvz.: kaip orientuotis viešosios bibliotekos erdvėse ir kokias paslaugas čia gauti, kaip naudotis paslauga www.klauskbibliotekininko.lt, kaip rasti reikalingą paslaugą, prisijungus prie elektroninės valdžios vartų ir kt.

Vartotojams buvo teikiamos **nemokamos ir mokamos paslaugos**: dokumentų išdavimas; knygnešystės paslauga, atsakymai į informacines užklausas; viešoji interneto prieiga; dokumentų kopijavimas; dokumentų spausdinimas; dokumentų skenavimas; teksto rinkimas; informacijos įrašymas į atmintukus; foto juostų negatyvų skenavimas ir vaizdo pervertimas skaitmeniniu JPG arba BMP formatu; filmavimas/fotografavimas; leidinių įgarsinimo, vokalo įrašymo, savarankiško vaizdo įrašų kūrimo; individuali pagalba, konsultacijos bei mokymai ieškantiems informacijos internete ir duomenų bazėse; individuali pagalba, konsultacijos bei mokymai vartotojams, nemokantiems dirbti kompiuteriu ir/ar taikomosiomis programomis; išmaniaisiais įrenginiais; Ir toliau išlieka didžiulis gyventojų susidomėjimas prie bibliotekos, aikštėje, įrengtu Knygų nameliu ir Skaitymo suoleliu; Mariaus Katiliškio atminimo kambaryje bei Vaškų Vandos Zaborskaitės bibliotekoje/ekspozicijoje; Krašto galerijoje įrengtais informaciniais-educaciniais kompiuteriniais terminalais. Ataskaitiniais metais taip pat biblioteka siūlė nemokamas paslaugas: Gitaros pradžiamokslis; Robotika; Inžinierinis paketas; 3D akiniai, Šeimos kambarys su stalo ir interaktyviais žaidimais, Edukacijų erdvė, Silpnaregių ir aklujų paketas su programine įranga; Multisensorinis kambarys; Kūrybinės kvapų dirbtuvės; Prie viešosios ir Joniškėlio m. bibliotekų – Knygomatai bei Knygų gražinimo (VB) įrenginys visą parą.

2 Tikslas: Formuoti teigiamą bibliotekos ir bibliotekininkų įvaizdį, skatinantį vartotojų pasitikėjimą ir pasirinkimą naudotis bibliotekos teikiamomis paslaugomis

2.1 uždavinys. Vykdyti bibliotekos atstovavimo, rinkodaros ir viešųjų ryšių veiklą.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Atstovauti biblioteką rajono, respublikos, tarptautiniu lygiu. Rengti, skaityti pranešimus. Atstovavimų skaičius – 2 Pranešimų skaičius – 2	10 5	↑ 500% ↑ 250%
Organizuoti atvirų durų dienas bibliotekoje, pažintines ekskursijas – 160	247	↑ 154%
Informuoti bendruomenę: parengti informacijų, publikacijų, naujienlaiškių, anonsų, apžvalgų, žinučių soc.tinklais – 5500	5787	↑ 105%

Teikti projektų paraiškas: (LKT; Pasvalio r. savivaldybę, Jaunimo reikalų departamento prie SADM). Paraiškų skaičius – 10	16	↑ 160%
--	----	--------

Bibliotekos įvaizdis formuotas ir aktyvioje atstovavimo veikloje, susitikimuose su Lietuvos Respublikos Seimo nariais, Kultūros ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos švietimo ir kultūros komiteto nariais, pristatant bibliotekos veiklą reglamentuojančių dokumentų projektus Pasvalio rajono savivaldybės taryboje, aptariant veiklas su Pasvalio rajono vadovais, pristatant gerą patirtį Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijoje.

2023 metais informacija apie bibliotekos veiklą buvo sistemingai viešinama įprastais ir elektroniniais informavimo kanalais: žiniasklaidoje (laikraščiuose „Darbas“, „Panevėžio kraštas“, „Kuršėnų krašto žinios“, „Radviliškio kraštas“, „Šiaulių kraštas“, „Vienybė“, žurnaluose „Gimtoji kalba“, „Šiaurietiški atsivėrimai“, „Tarp knygų“, „Voruta“ ir t. t.), bibliotekos interneto svetainėje (www.psvb.lt), *Facebook* bei *Instagram* paskyrose, reklamai naudotos ir jų „istorijos“ (angl. *stories*), susirašinėjimo programa „Messenger“; savaitiniuose bibliotekos naujienlaiškiuose; Pasvalio r. sav. svetainėje www.pasvalys.lt ir *Facebook*, Pasvalio miesto, rajono, krašto bendruomenių sukurtose *Facebook* grupėse, pavienėse bibliotekos darbuotojų ir pamėgusiųjų bibliotekos *Facebook* puslapį paskyrose, bibliotekos padalinių *Facebook* paskyrose, įvairių organizacijų *Facebook* paskyrose, kitų bibliotekų interneto svetainėse (lnb.lt, pavb.lt, <https://paneveziokrastras.pavb.lt/> ir t. t.), Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos svetainėje (<http://www.lsvba.lt/>) bei *Facebook*, interneto žiniasklaidoje (aina.lt, delfi.lt, etaplus.lt, lrytas.lt, lrs.lt, lrt.lt, lla.lt, manokrastras.lt, panskliautas.lt, rokiskio.sirena.lt, skrastras.lt ir t.t.), televizijoje, radijuje.

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos prezidentė Danguolė Abazoriuvienė dalyvavo LRT radijo laidoje; kalbėjo apie Vyriausybės pritarimą bibliotekų įstatymo pataisai – tai, kad bibliotekos galės nurašytas knygas perduoti fiziniams bei juridiniams asmenims: <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000310273/10-12-kokio-masto-problema-yra-medaus-klastojimas>).

Pasvalio Svalios progimnazijos moksleiviai dalyvavo ir laimėjo LRT iniciatyvoje „Matau tave“: su šokių mokytoja Rita Ebiene išmokę šokį, kurį Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos erdvėse nufilmavo bibliotekos edukatorius, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams Dainius Vareika. Apie D. Vareiką, rengiantį kūrybiškas pamokas jaunimui ir jo vedamas populiarumo sulaukusias edukacijas „Šviesos graffiti“ ir „Po žvaigždėtą dangų“, išspausdintas straipsnis „Kai hobis ir darbas žingsniuoja kartu, džiaugiasi visi“ Pasvalio rajono laikraštyje „Darbas“ (2023, saus. 26, p. 1, 4.).

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos teatro studija „Kaukutis“ 2023 metais Rokiškyje vykusiame XXVII Aukštaitijos regiono lėlių teatrų festivalyje „Kai atgyja lėlės“, parodė spektaklį „Gimtadienis“ (vadovė Lijana Markevičienė, aktorės – bibliotekos darbuotojos Laima Bulakina ir Ingrida Frankienė; režisierė Birutė Ladygienė): <https://rokiskiosirena.lt/naujiena/laisvalaikis/leliu-teatru-festivalis-magiskas-vaikystes-pasaulis-foto?>

Bibliotekos Kultūrinės veiklos vadybininkė Edita Jareckaitė pasisakė apie skaitymą Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės Bitės viešosios bibliotekos rubrikoje „Geros knygos“: (<https://gerosknygos.pavb.lt/2023/06/>).

Bibliotekos darbuotojai (Alma Balčiūnienė, Kotryna Kraptavičiūtė, Sigitas Kanišauskas) dalyvavo leidžiant Pasvalio krašto istorijos ir kultūros žurnalą „Šiaurietiški atsivėrimai“ (elektroninę žurnalo versiją – <http://siaurietiskiatsiverimai.psvb.lt/> – pildo bibliografė Rita Bedulytė).

2023 metais „Šiaurietiškuose atsivėrimuose“ išspausdinta A. Balčiūnienės parengta knygų apžvalga (Nr. 1, p. 87–95) ir trys K. Kraptavičiūtės publikacijos (Nr. 1, p. 48–55; Nr. 2, p. 19–21). Žurnale spausdinta medžiagos iš bibliotekos Rankraštyno ir elektroninės bibliotekos „Pasvalia“.

Bibliotekos svetainėje (www.psvb.lt) skelbiamas interaktyvus kultūrinis-turistinis maršrutas „Knygos kelias: nuo knygnešių iki modernios bibliotekos“: <http://knygoskelias.psvb.lt/>.

Vilniaus Knygų mugėje 2023 „700 eilučių laisvei“, pristatydami edukacinę programą „Dangaus abėcėlė“, bibliotekai atstovavo vyr. bibliotekininkė Lijana Markevičienė, vyr. metodininkė Rita Baltrukienė ir edukatorius Dainius Vareika, supažindino su Pasvalio Mariaus Katiliškio viešąja biblioteka.

2023 m. apie biblioteką ir jos veiklą publikacijų žiniasklaidoje iš viso: 725. Periodinėje spaudoje yra 101 straipsnis. Iš jų: vietinėje spaudoje – 60, respublikinėje spaudoje – 41. 71 – žurnalistų parašytas straipsnis ir 30 bibliotekos darbuotojų straipsnių. Publikacijos internetinėje erdvėje sudaro didžiąją dalį visų straipsnių. Esamus ir potencialius skaitytojus, visuomenę apie bibliotekos veiklą, teikiamas paslaugas aktyviai informuoja pati biblioteka. Internetinėje žiniasklaidoje paskelbtos 624 publikacijos (straipsniai, informaciniai pranešimai), tarp jų – 481 publikacija bibliotekos svetainėje (psvb.lt).

Socialiniuose tinkluose iš viso per 5000 žinučių – *Facebook* ir bibliotekos *Instagram* paskyrose.

2023 m., siekiant supažindinti su bibliotekos Rašytojų erdvėje esančia Jono Mikelinsko biblioteka, parengtas A. Balčiūnienės straipsnis „Autografai rašytojui Jonui Mikelinskiui“. Profesorius Algio Mickūno filosofijos centro koordinatorė K. Kraptavičiūtė viešino centro veiklas ne tik Lietuvos, bet ir užsienio mastu (surengta tarptautinė konferencija).

Vyr. bibliografės A. Balčiūnienės parengtas visateksčiais straipsniais papildytas bibliografinis sąrašas „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka spaudoje 2023 metais“ (publikuojamas bibliotekos svetainėje: <https://www.psvb.lt/biblioteka-spaudoje-2023-metais-sausis-birzelis/>; <https://www.psvb.lt/biblioteka-spaudoje-2023-metais-liepa-gruodis/>).

Pristatytas vyr. bibliografo S. Kanišausko parengtas leidinys „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos veiklos apžvalga 2008–2022 m.“ ir publikuotas bibliotekos svetainėje (https://www.psvb.lt/uploads/apie_mus/Istorija/Bibliotekos_apzvalga.pdf).

Jau daugelį metų biblioteka palaiko ryšius su Latvijos Respublikos Bauskės, Iecavos ir su savo regiono bibliotekomis: dalinasi patirtimi, dalyvavo seminaruose, skaitė pranešimus, kartu įgyvendino projektus bei vykdė bendras veiklas. Biblioteka įvairioms veikloms yra sutelkusi per 50 partnerių. Užmegzti ryšiai su Ispanijos, Graikijos, Kroatijos, Portugalijos, Lenkijos, Slovėnijos, Ukrainos, Suomijos viešųjų bibliotekų asociacijomis. Gerų ryšių pagalba sudarytos galimybės stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą, rūpintis bibliotekos pristatymu užsienyje, galima perimti kolegų naują, įdomią patirtį bei pasidalinti savąja. Platus partnerių spektras ir Lietuvoje, Pasvalyje bendradarbiaujama su kultūros, švietimo, socialinėmis įstaigomis, Užimtumo tarnyba, seniūnijomis, įvairiomis nevyriausybinėmis organizacijomis ir kt. Atviras jaunimo centras bendradarbiauja su Panevėžio, Kupiškio, Marijampolės, Šiaulių, Pakruojo, Palangos jaunimo centrais ir jaunimo erdvėmis.

Ekskursijos. 2023 m. rajono bibliotekose vyko 247 ekskursijos. Ekskursijų metu dalyviai susipažino su bibliotekomis, didžiausio susidomėjimo susilaukė viešoji biblioteka. Sulaukta įvairaus amžiaus grupių lankytojų iš Lietuvos. Ypatingi svečiai iš Čikagos (JAV) – Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ vertėja Birute Vaičjurgytė-Šležienė, evangelikų liuteronų kunigas, filosofijos daktaras (2010), Lietuvių rašytojų draugijos JAV pirmininkas Valdas Aušra; ir studentai, dėstytojai iš Ispanijos, Portugalijos, Rumunijos bei Vokietijos (pagal Erasmus+ programą). Ekskursijos vestos ir pavieniams asmenims, besidomintiems biblioteka.

Ataskaitiniais metais buvo pateikta 16 projektų paraiškų, finansavimą gavo – 7. Iš įvairių finansuojančių institucijų gavo dalinį arba pilną finansavimą 7 projektams ir programoms (vienas projektas buvo vykdomas partnerio teisėmis). Jų įgyvendinimui iš viso gauta 64 040,00 Eur lėšų. Dalinį finansavimą skyrė šios finansuojančios institucijos: Europos sąjunga (per Jaunimo reikalų agentūrą, Švietimo mainų paramos fondą, Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondą), Lietuvos Kultūros taryba prie Kultūros ministerijos, Pasvalio rajono savivaldybė.

Du iš finansuotų projektų bus tęsiami ir 2024 m. Trys projektai dar yra vertinami arba praėję pirmąją vertinimo etapą. Projektas „Įtraukiantis, socialiai atsakingų bibliotekų tinklas pažeidžiamų grupių asmenims“ (angl. “Network of Inclusive Libraries for people of disadvantaged social groups/ INCLUSIVE”), pateiktas Interreg Latvijos-Lietuvos programai 2021 – 2027 yra praėjęs pirmąjį projektų atrankos etapą ir šiuo metu yra tobulinamas remiantis programos ekspertų rekomendacijomis.

Šiuo metu laukiama sprendimo dėl dviejų Lietuvos kultūros tarybos projektų finansavimo.

Projektai (Priedas Nr.2)

2.2. Uždavinys. Siekti aukštos bibliotekos organizacinės kultūros ir efektyvaus valdymo, paremto veiklos stebėseną, analize, kontrole ir poveikio vertinimu.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Organizuoti susirinkimų aktualiais darbo klausimais – 40	49	↑ 103%
Atnaujinti Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos ir jos padalinių Optimizavimo programą 2023–2026.	Atnaujinta	✓ 100%
Vykdyti vidaus kontrolės planą, reguliariai įvertinant ir numatant rizikas – 4 veiklos sritys	4	✓ 100%
Taikyti Kaizen, 5S, PDCA metodus tobulinant bibliotekos veiklos procesus. Pateiktų pasiūlymų skaičius – 2 Sutvarkytų erdvių skaičius – 2	4 4	↑ 200% ↑ 200%
Atlikti padalinių fondų patikrinimus ir dalyvauti perdavimuose – 5	11	↑ 220%

Viešojoje bibliotekoje organizuoti 49 pasitarimai aktualiais veiklos klausimais (direkcinį 30; administracinių – 8; visuotinių – 2; metodinių dienų – 9.

Atnaujinta Pasvalio M. Katiliškio viešosios bibliotekos ir jos padalinių Optimizavimo programa 2023-2026 m. ir pristatyta savivaldybės tarybos komitetams.

Naudojantis 5S ir KAIZEN metodais, atsižvelgiant į pasiūlymus, sutvarkytos viešosios bibliotekos ir Grūžių bei Gulbinėnų kaimo bibliotekų erdvės.

Laikantis bibliotekos direktorės 2022 metų įsakymu patvirtinto dokumentų fondų tikrinimo plano, dokumentų fondai patikrinti Kiemėnų, Krinčino, Saločių, Žilpamūšio kaimo bibliotekose, Norgėlių Anastazijos Kanoverskytės-Sučylienės bibliotekoje ir viešosios bibliotekos Krašto kultūros ir Suaugusiųjų abonemento fonduose.

2023 metais tikrinti numatyta nebuvo, tačiau keičiantis fondo struktūrai ir pavadinimui buvo patikrintas Mediatekos dokumentų fondas; keičiantis atsakingam darbuotojui buvo patikrintas Pumpėnų kaimo bibliotekos dokumentų fondas bei keičiantis fondo patalpoms buvo patikrinti Gulbinėnų ir Grūžių kaimo bibliotekų fondai. Iš viso 2023 metais patikrinta 11 fondų.

2.3. Uždavinys. Skatinti ir ugdyti darbuotojų profesionalumą bei darbo motyvaciją, stiprinti kompetenciją bibliotekinės veiklos kokybės, kalbos kultūros, psichologijos, informacinių technologijų, vartotojų mokymo bei konsultavimo srityse.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Kvalifikacijos kėlimo renginiai už bibliotekos ribų. Kėlusių kvalifikaciją skaičius – 60	61	↑ 102%
Suorganizuoti 2 seminarus viešojoje bibliotekoje – 2	2	✓ 100%
Suorganizuoti kvalifikacines išvykas pasidalijimo gerąja patirtimi – 2	3	↑ 150%
Organizuoti konkursus VB ir padalinių darbuotojams – 2	2	✓ 100%
Dalyvavusių konkurse bibliotekų skaičius – 32	32	✓ 100%
Parengti pranešimų ir metodinių rekomendacijų – 10	16	↑ 160%
Vykdyti kasmetinį darbuotojų vertinimą – 61	61	✓ 100%

Metodinėse dienose, seminaruose, nuotoliniuose mokymuose ir kursuose savo kvalifikaciją kėlė visi VB administracijos darbuotojai, specialistai ir padalinių darbuotojai, iš viso 60 darbuotojų. Per 2023 metus darbuotojai dalyvavo daugiau kaip 61 kvalifikacijos kėlimo renginyje ir tai sudarė apie 3604 val. Iš jų: 8 kontaktiniai kvalifikacijos kėlimo renginiai viešojoje bibliotekoje (194 val.), 20 renginių už bibliotekos ribų (1204 val.), 33 nuotoliniai renginiai (2206 val.).

Suorganizuoti 2 seminarai darbuotojams „Kaip sąmoningo kvėpavimo pagalba nugalėti stresą bei paleisti įtampas“ su sertifikuota lektore, poete Laima Petroniene ir PAVB projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“ praktinis seminaras „Edukacinė programa „Žaidžiame Draugoteką“.

Pasvalio rajono bibliotekų darbuotojai savo profesines kompetencijas tobulino įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose, dalis jų vyko nuotoliniu būdu.

Bibliotekų darbuotojams tenka nemažas iššūkis pritraukti į bibliotekas naujus paslaugų vartotojus ir visiems jiems teikti šiuolaikiškas, modernias paslaugas, todėl dalis mokymų buvo skirti naujoms darbo formoms ir metodams įsisavinti: mokymai „Dizainu grindžiamo mąstymo metodikos taikymas“, „Vizualaus fiksavimo ABC“, „Papildomųjų studijų naujas modulis „Bibliotekininkystė ir dokumentų valdymas“ ir kt.

Kaip ir kasmet, 2023 m. išlieka aktualios informacijos paieškos ir apdorojimo mokymų temos. Tam buvo skirti mokymai „Informacijos paieškos strategija ir efektyvus panaudojimas elektroniniuose informacijos šaltiniuose“, „Prenumeruojamos ir atviros prieigos lietuviškos duomenų bazės ir portalai“, „Duomenų analitikos svarba bibliotekose“, „Duomenų bazės – mokymuisi, darbui, laisvalaikiui“, „Elektroninių dokumentų tvarkymas“, „Garso įrašų paieška portale paveldas.lt“ ir kt.

Informacinių technologijų naujovės ir įvairios medijos vis daugiau naudojamos bibliotekų veikloje, todėl 2023 m. netrūko mokymų, kaip naudoti įvairias medijas savo darbe ir mokyti jomis naudotis bibliotekų paslaugų vartotojus: „Edtech taikymas bibliotekų veikloje“, „Programa Openshot“, „Vaizdo įrašų kūrimas“, „Skaitmeninių nuotraukų apdorojimas“, „Dirbtinis intelektas šiandien: Poveikis medijų ir informaciniam raštingumui“, „PowerPoint: nuo pradinuko iki eksperto“, „Infografikų skaitmenizavimas su „Canva“ įrankiu“, „Vizualaus mąstymo taikymas bibliotekoje medijų raštingumo temoms atskleisti“ ir kt. Visi bibliotekų darbuotojai aktyviai dalyvauja saugesnio interneto savaitės, skaitmeninės savaitės ALL DIGITAL Week, Medijų ir informacinio raštingumo savaitės MIRkt, Senjorų dienų internete paskaitose, mokymuose ir edukaciniuose užsiėmimuose.

Aktuali išlieka ir darbas su spec. poreikių ir skaitymo sutrikimų turinčiais, atskirti patiriančiais bibliotekų lankytojais. Todėl ir 2023 m. tam buvo skirta dalis mokymų – praktinis PAVB seminaras „Edukacinė programa „Žaidžiame Draugotėką“, nuotolinė konferencija „Itraukties istorijos“, paskaita „Psichoaktyvios medžiagos vaikų tarpe. Kaip atpažinti?“.

Skaitymo skatinimo priemonės ir renginiai – viena iš pagrindinių bibliotekų veiklos sričių, todėl netrūko mokymų ir šia tema: mokymai „Kaip lavinti vaikų ankstyvąjį skaitymą?“, 3 vebinarių ciklas „Skaitymo gebėjimus skatinančios veiklos ir jų taikymas“, „Pažintis su elektronine knyga“.

Nemažai mokymų temų buvo skirta šiandien aktualiems įvykiams, susijusiems su geopolitine situacija ir bibliotekų darbu šios situacijos kontekste: mokymai „Kibernetinis saugumas: būdingiausios grėsmės ir iššūkiai“, „Technologijos ir žmogus: kur balansas šiandien?“, Lietuvos ir Ukrainos bibliotekų forumas „Bibliotekos vaidmuo stiprinant demokratinę visuomenę“, Konferencija „Nauja bibliotekų patirtis aplinkos permainų kontekste“ ir kt.

Vis aktualesnis tampa neformalus suaugusiųjų švietimas, kurį sėkmingai per įvairias programas ir mokymus vykdo bibliotekos. Todėl bibliotekų darbuotojams ir patiems reikia kelti kvalifikaciją šioje srityje. 2023 m. netrūko mokymų temomis: „Andragogų mokymai“, „Kaip mokyti suaugusiuosius“, „Efektyvus informacijos pateikimas ir mokymų vedimas“, mokymai moderavimo tema.

VB ir padalinių darbuotojai išklaušė nemažai savarankiškai pasirinktų paskaitų, dalyvavo mokymuose ir kitomis temomis – „Dosnumo anatomija: filantropijos tradicija Lietuvoje ir diasporoje“, „Taip ir ne: sėkmingo ir ilgalaikio bendradarbiavimo su labdaros ir paramos fondais paslaptys“, „Profesinės kvalifikacijos kėlimo galimybės pasinaudojant įvairių fondų dotacijomis“, „Viešųjų bibliotekų vadovų ir darbuotojų psichologinio smurto (įskaitant mobingą) atpažinimo ir

kitų emocinių kompetencijų ugdymas“, finansinės apskaitos, viešojo sektoriaus turto valdymo, viešųjų pirkimų ir kt.

Iš viso 2023 m. buvo įvairaus pobūdžio kvalifikacinių renginių – 61.

Jų dalyviai kėlė kvalifikaciją 3604 valandų.

Kvalifikaciniai renginiai vyko:

Kvalifikaciniai renginiai viešojoje bibliotekoje – 8 kontaktiniai renginiai – 194 val.;

Kvalifikaciniai renginiai už bibliotekos ribų – 20 renginių – 1204 val.;

Kvalifikaciniai nuotoliniai renginiai – 33 – 2206 val.

VB padalinių darbuotojai taip pat aktyviai dalyvauja ir bendruomenių, VVG, NVO bei kitų organizacijų rengiamuose mokymuose, paskaitose, prisideda prie bendruomenių, kitų vietos visuomeninių organizacijų rengiamų ir įgyvendinamų projektų, kartu vykdo įvairias veiklas – dalyvauja pažintiniuose, mokomuosiuose, etninio paveldo, kraštotyriniuose, sveikatinimo renginiuose, bendruomenių šventėse ir kt.

Kasmet organizuojamos kvalifikacinės kelionės į kitas Lietuvos viešąsias bibliotekas, užsienio šalių bibliotekas ir kitas kultūros, neformalaus ugdymo įstaigas – pasidalinti gerąja darbo patirtimi ir tuo pačiu pristatyti ir viešinti mūsų bibliotekų veiklą: Vasario mėn. 45 VB ir padalinių darbuotojai vyko į Vilniaus Knygų mugę; Birželio mėnesį 49 VB ir padalinių darbuotojai dalyvavo išvažiuojamajame patirties pasidalinimo seminare Skuodo ir Kuršėnų viešosiose bibliotekose, kur susitiko su kolegomis ir aptarė įvairius aktualius bibliotekų veiklos klausimus.

2023 metais 15 VB ir padalinių darbuotojų sėmėsi patirties užsienio bibliotekose ir kitose neformalaus ugdymo įstaigose už Lietuvos ribų, pasinaudodami projektinėmis lėšomis pagal ERASMUS+ programas: po vieną darbuotoją vyko į darbo stebėjimo vizitus Alcalá de Henares suaugusiųjų švietimo centre CEPA Don Juan I ir bibliotekose (Ispanija), Berlyno (Vokietija) Pankow viešąją bei centrinę bibliotekas, Naumburgo (Vokietija) suaugusiųjų švietimo centrą „Konrad Martin Haus“ ir Naumburgo viešąją biblioteką, Portugalijos bibliotekas, tarptautinius mokymus viešųjų ryšių tema Maroke ir mokymus Bratislavoje (Slovakija). 10 darbuotojų dalyvavo mokymuose Rijekos (Kroatija) suaugusiųjų švietimo centre „Dante“ tema „Interaktyvus skaitmeninių įrankių naudojimas mokymo procese“.

Siekiant VB padalinių darbuotojų profesionalumo ugdymo, 2023 metais VB padaliniais buvo organizuotas konkursas, skirtas **Aukštaitijos metams** paminėti. Konkurse dalyvavo 30 VB padalinių. Vertinimo komisijai aptarus konkurso rezultatus, nuspręsta I vietą skirti Kiemėnų kaimo bibliotekai, vyriausioji bibliotekininkė Violeta Atkočiūnienė – už kraštotyros darbą – žodyną „Mūsų krašto tarmiški žodžiai, posakiai“, edukacinę programą „Aukštaičių tautiniai drabužiai“, turiningus ir įvairiapusiškus renginius su vietos bendruomene. II vietą skirti Jurgėnų kaimo bibliotekai, vyresnioji bibliotekininkė Asta Salučkienė – už kraštotyros darbą „Senų čėsų Jurgėnų krašta žodins pavelds“, glaudų bendradarbiavimą su vietos bendruomene ir kitomis Pasvalio rajono kaimo bibliotekomis. III vietą skirti Kraštų ir Pajiešmenų kaimo bibliotekoms, vyresnioji bibliotekininkė Egidija Baranauskienė – už kraštotyros darbą „Genių šeimos kronika“ ir turiningus edukacinius renginius Pajiešmenų kaimo bibliotekoje.

Taip pat nutarta paskatinti ir apdovanoti padėkos raštais šiuos VB padalinius: Gulbinėnų, Grūžių, Joniškėlio, Kriklinių, Krinčino, Meškalaukio, Pušaloto.

Kasmet rajono bibliotekos dalyvauja respublikiniame konkurse/skaitymo iššūkyje *Vasara su knyga*. Iššūkyje kartu su viešąja biblioteka dalyvavo 30 rajono bibliotekų. Jos sutelkė 781 iššūkio dalyvį, iš kurių 742 iššūkį įveikė ir iš viso perskaitė 4906 knygas. Iššūkio koordinatorės R.

Baltrukienė ir L. Markevičienė, taip pat visos iššūkyje dalyvavusios bibliotekos buvo apdovanotos padėkos raštais, geriausiais rezultatais pasižymėjusios 5 bibliotekos gavo ir skaitymo iššūkio prizus.

Ataskaitiniais metais apdovanotas 2023 metų „Skruzdės“ titulą pelnęs bibliotekos darbuotojas. Juo tapo viešosios bibliotekos padalinio – Pušaloto kaimo bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Vera Mašalienė. „Skruzdė“ įteikta už ilgametį ir nuoširdų darbą, skaitymo skatinimą tarp mažųjų bendruomenės narių, meilės knygai ugdymą, aktyvią veiklą buriant bendruomenę, kultūros tradicijų puoselėjimą ir sklaidą, inovatyvių bibliotekos veiklos formų paiešką.

Bibliotekoje 53 et.; dirba 65 darbuotojai: iš jų 51 profesionalus bibliotekininkas, turintis bibliotekininkystės, informacijos mokslų išsilavinimą (29) arba įgiję profesijos įgūdžius dirbdami bibliotekoje (22).

2.4. Uždavinys. Gerinti bibliotekų materialinę būklę.

Numatyti kriterijai 2023 m. veiklos plane	Pasiektas rezultatas	Įvykdymo procentai
Baigti rekonstruoti VB erdves: sutvarkyti ir įkurti Žaliają erdvę ir Knygų erdvę – 2	2	✓ 100%
Atnaujinti VB bibliotekos ir padalinių inventorių – 21	21	✓ 100%
Inicijuoti ir paskelbti nebenaudojamo turto (bibliobuso) aukcioną – 1	1	✓ 100%
Parengti techninę specifikaciją naujam mikroautobusui (8+1 sėdimų vietų) įsigyti – 1	1	✓ 100%
Įsigyti automobilį – 1	1	✓ 100%
Parengti Knygomato (Joniškėlyje) vietos suderinimo/pastatymo planą ir rūpintis Knygomato įrengimu – 1	1	✓ 100%
Inicijuoti išėjimo iš bibliotekos patalpų RFID apsaugos antenų perprojektavimą ir sumontavimą – 1	2	↑ 200%
Vykdyti materialinių vertybių inventorizaciją: VB ir padaliniuose – 1	1	✓ 100%
Inicijuoti ir rūpintis Gulbinėnų kaimo bibliotekos perkėlimu į kitas patalpas – 1	1	✓ 100%
Rūpintis Kriklinių, Raubonių kaimo bibliotekų remontu bei Joniškėlio m. bibliotekos patalpų remontu – 3	Pradėtas Joniškėlio m. bibliotekos remontas 1	↓ 33%

Ataskaitiniais metais baigta Viešosios bibliotekos renovacija, I aukšto Knygų ir Žaliosios erdvės patalpose įsigytas naujas inventorių: lentynos, stalai, kėdės, minkšti korpusiniai baldai. Parodoms eksponuoti įsigyti ekspoziciniai stendai ir ekspozicinė parodų vitrina bei kitas inventorių. Sutvarkytų patalpų plotas 249,93 kv. metrai. Po rekonstrukcijos, viešosios bibliotekos patalpų plotas 1535,27 kv. metrai.

Aukcione parduotas bibliotekos autobusas/bibliobusas „Volvo B10B“.

Parengta specifikacija ir įsigytas naujas 8 vietų automobilis „Mercedes Benz Vito Tourer“.

Vasario mėn. prie Joniškėlio m. bibliotekos įrengtas Knygomatas.

Perprojektuoti ir sumontuoti 2 RFID apsauginiai varteliai: prie pagrindinio įėjimo ir Žaliojoje erdvėje.

2023 m. Gulbinėnų ir Grūžių kaimo bibliotekos perkeltos į naujas, suremontuotas patalpas. Pradėtas Joniškėlio m. bibliotekos remontas. Reikalingas remontas Kriklinių ir Raubonių kaimo bibliotekose.

Išvados:

Ataskaitiniais metais Pasvalio Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka vykdė strateginiuose planuose numatytus uždavinius ir funkcijas, stiprino Bibliotekos vaidmenį bendruomenės gyvenime, išliko atvira pokyčiams ir naujovėms. Vykdė įvairias skaitymo skatinimo veiklas, rūpinosi bibliotekos teikiamų paslaugų prieinamumu. Rūpinosi bibliotekos darbuotojų kompetencijų kėlimu/tobulinimu, bibliotekų materialine baze.

Rajono bibliotekų tinklas išliko stabilus (VB, 1 Joniškėlio miesto biblioteka, 31 kaimo biblioteka). Gyventojų sutelktumo rodikliai išaugo: 2023 m. 21,0%, o 2022 m. – 17,0%.

Rajono bibliotekos organizavo tradicinius ir netradicinius kultūrinius, informacinius, neformalaus švietimo, edukacinius renginius, skirtus žymioms datoms, rašytojų, asmenybių, rajono bibliotekų jubiliejams ir sukaktims, knygų pristatymams. Bibliotekose veikia klubai pagal pomėgius. Renginių skaičius palyginti su 2022 m. – padaugėjo 229. Sukurtos 5 naujos paslaugos – visa tai įtakoją rodiklių didėjimą.

Aktyvi projektinė veikla – gautas finansavimas 7 projektų įgyvendinimui – 64 040,00 Eur.

2023 metai, lyginant su 2022 metais, bibliotekos fondų komplektavimui buvo mažiau palankūs – Lietuvos Respublikos Kultūros ministerija 2023 metams fondų komplektavimui skyrė 26976,00 eurus (712,00 eurų mažiau nei 2022 metais). Periodinių leidinių prenumeratai Pasvalio rajono savivaldybė skyrė 17800,00 eurų (2500,00 eurų daugiau nei 2022 metais).

Didelis dėmesys darbuotojų kvalifikacijai. Suteikta galimybė mokytis ir dalintis gerąja patirtimi Kroatijos, Vokietijos, Portugalijos, Slovakijos bibliotekose.

Pagerinta materialinė bazė. Baigta viešosios bibliotekos renovacija. Į naujas patalpas perkeltos Grūžių ir Gulbinėnų kaimo bibliotekos. Skaitytojų patogumui, prie Viešosios bibliotekos ir Joniškėlio m. bibliotekos įrengti Knygomatai. Pradėtas (ilgai lauktas) Joniškėlio m. bibliotekos remontas.

Norgėlų kaimo bibliotekai suteiktas Anastazijos Kanoverskytės – Sučylienės vardas.

Įsigytas naujas 8 vietų automobilis „Mercedes Benz Vito Tourer“.

Reikia atnaujinti viešosios bibliotekos fasadą ir remontuoti Raubonių bei Kriklinių kaimo bibliotekas.

PRIEDAI

Priedas Nr. 1

MARIAUS KATILIŠKIO VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS RENGINIAI

Rajono bibliotekose suorganizuota renginių – 1838, iš jų parodų – 711.

2023 metais **bibliotekų jubiliejus** ir sukaktis minėjo: Gulbinėnų kaimo biblioteka – 70; Valakėlių (Migonų) – 70; Rinkūnų – 60; Mikoliškio – 55.

Jubiliejams ir sukaktims pažymėti bibliotekos organizavo renginius: knygų pristatymus, susitikimus su žymiais Lietuvos bei Pasvalio krašto žmonėmis, parodas, Kraštiečių susibūrimus. Savo veiklas pristatė virtualioje erdvėje.

2023 metų sausio 27-ąją vyko Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos 85-mečio baigiamasis renginys „Pasvalio biblioteka. Istorijos akcentai ir ateities išvalgos“. Bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė pristatė svarbiausias praėjusiųjų – 2022-ųjų – metų bibliotekos veiklas, akcentus, aptartos bibliotekos 2023-ųjų metų veiklos. Vyr. bibliografas Sigitas Kanišauskas pristatė savo parengtą leidinį „Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos veiklos apžvalga 2008–2022 m.“, Kultūrinės veiklos vyr. vadybininkė Edita Jareckaitė – projektinę veiklą, vyresn. bibliotekininkė Toma Mikalajūnaitė – virtualų turą „Knygos kelias: nuo knygnešių iki modernios bibliotekos“ (<http://knygoskelias.psvb.lt>). Apie Profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centro įkūrimą, veiklas ir ateities planus papasakojo jo koordinatorė Kotryna Kraptavičiūtė.

Vyko nuotaikinga bibliotekos direktorės ir „Darbo“ laikraščio redaktoriaus Viktoro Stanislovaičio diskusija apie bibliotekos ateitį.

S. Kanišauskas pristatė leidinį apie bibliotekos 2008–2022 metų veiklą

Nuotaikinga D. Abazoriuvienės ir V. Stanislovaičio diskusija apie bibliotekos ateitį

Vasario 25 d. Pasvalio krašto literatų klubas „Užuovėja“ ir Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios biblioteka surengė **literatūrinį susitikimą „Dangus ir saulė – mėlyna, geltona...“**. Paminėtos Ukrainos, kuri jau metus didvyriškai kaunasi su Rusijos agresija, karo metinės, išreikštas dėkingumas. Renginyje dalyvavę mūsų krašte apsigyvenę ukrainiečiai išsakė savo mintis, pasidalijo išgyvenimais, dėkojo Pasvalio kraštui už svetingumą, priėmimą, pagalbą bei palaikymą.

Savo eiles susirinkusiesiems skaitė „Užuovėjos“ nariai: Povilas Katkevičius, Valerija Jurgilienė, Margarita Lužytė, Vlada Čirvinskienė, Bangutė Likpetrienė, Janina Pranskūnienė, Laima Burmonienė ir Eugenija Armonienė.

Kovo 1 d. pasvaliečiai bibliotekoje susitiko su **Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ vertėja į anglų kalbą, JAV lietuve Birute Vaičjurgyte-Šležiene**. Pokalbį moderavusi mokytoja Regina Grubinskienė kūrinio vertėją pavadino drąsia asmenybe, nes šį kūrinių dėl retos vartosenos žodžių sudėtinga suprasti skaitant net ir gimtąja kalba. Romane daug Mariaus Katiliškio gimtajam kraštui būdingos šnekos, kuriai suprasti reikia pasitelkti žodyną. Vertėjos užmojis versti romaną į anglų kalbą buvo drąsus – anglų kalba stokoja tam tikrų lietuviškų žodžių reikšmių. O ir vertėja dirba buhalterinės apskaitos srityje; Visą gyvenimą gyveno Bostone, protarpiais skaitydama tėvų atvežamą lietuvių literatūrą.

Angliakalbiams buvo suteikta galimybė perskaityti Pasvalio krašto rašytojo kūrinių (pavadinimas „Fall comes from the forest“). Vertėja padovanojo bibliotekai kelis išverstos knygos egzempliorius.

Susitikimas su vertėja Birute Vaičjurgyte-Šležiene

Kovo 9 d. biblioteka pakvietė skaitytojus į Lietuvių kalbos dienoms skirtą Gimtosios kalbos šventę „Jonas Jablonskis ir Petras Būtėnas – mokytojai, kalbininkai“ ir knygų serijos „Kultūros studijos Panevėžyje“ sutiktuves. Dalyvavo kraštiečiai Lietuvių kalbos draugijos pirmininkė prof. dr. Genovaitė Kačiuškienė, VLKK pirmininkė dr. Violeta Meiliūnaitė, knygų sudarytoja, redaktorė, leidėja, Komunikacijos centro „Kalba. Knyga. kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė, pristačiusi savo parengtas ir išleistas knygas, išsamiai papasakojusi apie kalbininkus Joną Jablonskį ir Petrą Būtėną.

Tą dieną bibliotekoje buvo įsteigtas Pasvalio Petro Būtėno Lietuvių kalbos draugijos skyrius, kurio pirmininke tapo lietuvių kalbos mokytoja Regina Grubinskienė, jos pavaduotoja – bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė:

Gimtosios kalbos šventė Pasvalio bibliotekoje „Jonas Jablonskis ir Petras Būtėnas – mokytojai, kalbininkai“

Kovo 30 d. bibliotekoje vyko susitikimas su prof. dr. Benediktu Šetkumi, skirtas **A. Poškos 120-osioms gimimo metinėms paminėti**. Svečias pristatė savo knygą „Lietuviai svetimųjų karuose: bendražygiai ir priešai. Amžininkų liudijimai“. B. Šetkus pateikė liudijimų apie lietuvių dalyvavimą karuose įvairiuose pasaulio regionuose, užsiminė apie įdomiausius padarytus atradimus, įsimintinus įvykius; atskleidė informacijos, kurios sutalpinti į knygą nepavyko, pasidalijo patirtų kelionių fragmentais, sutiktų žmonių istorijomis, fotografuojant išlikusius istorinius paminklus įvairiose šalyse.

Apžvelgęs visus epizodus iš susitikimų su keliautoju, prof. dr. Benediktas Šetkus bibliotekai padovanojo originalų A. Poškos pasirašytą kvietimą.

Susitikimas su vertėja Birute Vaičjuryte-Šležiene

Pasibaigus bibliotekos renovacijos darbams, 2023 m. balandžio 13 d. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salėje įvyko pirmasis **renginys – susitikimas su kraštiečiu muzikos kritike, kultūros žurnaliste, Kembridžo universiteto (Anglija) doktorante Rasa Murauskaite-Juškiene**. Viešnią kalbino „Darbo“ laikraščio redaktorius Viktoras Stanislavaitis.

2023 metais bibliotekoje svečiavosi kraštiečiu muzikologė Rasa Murauskaitė-Juškiene

Gegužės 26 d. Pasvalyje, prie Bernardo Brazdžionio skulptūros, skambėjo 59-ojo tarptautinio festivalio „**Poezijos pavasaris 2023**“ dalyvių balsai.

Savo kūrybą skaitė popietę moderavęs „Poezijos paukštės“ grupės vadovas, literatūrologas Saulius Vasiliauskas, jaunoji poetė Laura Kromalcaitė, poetas, prozininkas, vertėjas Benediktas Januševičius ir Vilniuje filologiją studijuojantis prozininkas Linas Daugėla. Festivalyje dalyvavusi ir bibliotekoje dažnai besilankanti aktorė Virginija Kochanskytė deklamavo ne tik B. Brazdžionio eilėraščius, bet ir kitų Lietuvos poetų. Benediktas Januševičius perskaitė savo verstą Ukrainos poeto, prieš 11 metų apsilankiusio Pasvalyje, Dmytro Lazutkino eilėraščių ir tarmiškai perskaitė savo kūrybos eilėraščių, įkvėptą Aukštaitijos – „Molio kultūra“. Bardas, publicistas, istorikas Povilas Girdenis nuotaikingais muzikiniais fragmentais įsiterpė tarp poezijos skaitymų, atlikdamas dainas keliomis tarmėmis. Biblioteka gavo dovanų „Poezijos pavasaris 2023“ almanachą su poetų autografais.

Akimirkos iš Poezijos pavasario 2023

Birželio 2 d. bibliotekoje **lankėsi Belgijoje gyvenanti, iš Pasvalio rajono Ustukių krašto (Puodžių k.) kilusi poetė, prozininkė Agnė Žagrakalytė**. Ji pristatė interaktyvią, virtualią knygą „Kilnieji sukčiai“ (2023), kurią sukūrė su japonų iliustratoriumi Kohyo Ikeshita ir meno vadovu Sergejumi Grigorjevu.

Birželio 29 d. Pasvalio Mariaus Katiliškio bibliotekoje **susitiko menotyrininkas, fotografas Virginijus Kinčinaitis ir fotomenininkas, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas Alгимantas Aleksandravičius**. Kūrėjai pristatė savo fotografijų ciklus, žvilgsnį į pasaulį ir gyvenimą:

2023 m. rugpjūčio 16 d. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje buvo pristatyta juodai baltų fotografijų paroda „Sigito Gedos veidai“.

Paroda po miestų ir rajonų viešąsias bibliotekas keliavo nuo Varėnos iki Lazdijų, o Pasvalys buvo penktoji jos stotelė. Renginyje dalyvavęs šios parodos sumanytojas ir kuratorius – menotyrininkas Tomas Ivanauskas, kultūros atašė Lietuvos ambasadoje Kijeve, įtraukė pasvaliečius į įtaigų pokalbį apie S. Gedos gyvenimą ir kūrybą, perskaitė mėgstamiausių S. Gedos eilėraščių. Improvizuotą eilių skaitymą tęsė Pasvalio kraštiečių skulptorius Arūnas Grušas, prisipažinęs, kad S. Geda jo mėgstamiausias poetas:

Rugpjūčio 18 d. biblioteka muzikinių **Bernardo Brazdžionio** skaitymų „**Taip gražiai pražydo žodžiai...**“ gerbėjus pakvietė į pasivaikščiojimus, lydimus poeto Bernardo Brazdžionio kūrybos.

Pirmoje poezijos skaitymo stotelėje – Pasvalio krašto muziejuje – muziejininkas Vytautas Stragys išraiškingai prabilo poeto eilėmis, perskaitydamas „Garbės himną“. Antroji renginio dalis vyko prie poeto Bernardo Brazdžionio paminklo Lėvens ir Svalios upių santakoje, kur poeto eiles deklamavo Pasvalio kultūros centro atstovas Sigitas Paliulis, viešnia iš Pušaloto kaimo Stasė Golovkienė, Pasvalio Katalikių moterų draugijos pirmininkė Vlada Čirvinskienė. Trečioji, svarbiausioji, dalis nudžiugino Pasvalio bibliotekos Konferencijų salėje vykusiu unikaliu aktorius Giedriaus Arbačiausko ir jo žmonos Agnės Arbačiauskienės dainuojamosios poezijos koncertu:

Rugsėjo 22 d. bibliotekoje surengti jau **27-ieji tradiciniai Mariaus Katiliškio skaitymai**, rengiami minint rašytojo gimtadienį. Renginį vedė Pasvalio jaunimo teatro-studijos „Drāma“ aktoriai (rež. Asta Simonaitė), skambėjo mokytojos E. Rodžienės vadovujamų akordeonistų atliekama muzika. Peržiūrėtas bibliotekos darbuotojo D. Vareikos sukurtas vaizdo įrašas apie Pasvalio P. Vileišio gimnazijoje vykusių komiksų dirbtuvių kūrybinį procesą. Pristatyta gimnazistų sukurtų komiksų paroda.

2023 m. gautas 51 konkursinis darbas. Paskelbti ir apdovanoti 2023 metų Bibliotekos premijos laureatai. Renginį stebėjęs dailininkas šaržistas Donatas Bilius meistriškai įamžino dalyvius popieriuje, kai kurie jų grįžo namo su netikėtomis dovanomis:

Spalio 6 d., Pasvalio biblioteka ir Pasvalio krašto muziejus pasvaliečius pakvietė į jubiliejinį kraštiečių teatro ir kino aktorės, poezijos skaitovės, režisierės **Olitos Dautartaitės**, per visą savo karjerą sukūrusios per 70 vaidmenų, vakarą „**Prie Lėvens krantų dar žydi kiekvienam sava gėlė**“.

Aktorė, renginį pavadinusi kraštiečio poeto Mykolo Karčiausko eilėmis, skaitė gerai jos pažintų Šiaurės Lietuvos poetų kūrybą: Bernardo Brazdžionio, Vlodo Braziūno, Eugenijaus ir Leonardo Matuzevičių, Henriko Algio Čigriejaus, Jono Strielkūno, Jono Meko:

Spalio 25 d. vyko susitikimas su teologijos m. dr., psichoterapijos konsultante, kunigo Česlovo Kavaliausko mokine **Jurgita Fedoriniene** ir knygos „**Kunigo Česlovo Kavaliausko rašytinis palikimas**“ sutiktuvės:

Lapkričio 10 d. bibliotekoje organizuotas susitikimas su kraštiečiu kultūros istorike **prof. dr. Rasa Čepaitiene**. Pristatyta jos knyga „**Postsovietinis tranzitas: nuo Sovietų Sąjungos žlugimo iki karo Ukrainoje**“ (2023):

Lapkričio 13 d. bibliotekos Žaliojoje erdvėje svečiavosi iš Pasvalio kilusi kalbininkė profesorė, humanitarinių mokslų dr. **Meilutė Ramonienė**. Renginį organizavo Lietuvių kalbos draugijos Pasvalio Petro Būtėno skyrius su Pasvalio Mariaus Katiliškio viešąja biblioteka:

Lapkričio 30 d. bibliotekoje su pasvaliečiais **susitiko kino ir teatro aktorius, rašytojas, televizijos laidų vedėjas, piligrimas Juozas Gaižauskas, pristatęs savo penktąją knygą „Antarktidos indėnai“ (2023):**

Gruodžio 7 d. bibliotekoje įvyko **renginys, skirtas akcijai „Bibliotekų knygų Kalėdos“**. Renginio svečiai bibliotekai padovanojo 155 knygas. Dovanojimo aktą pasirašė atsargos pulkininkas, „Diemedžio“ leidyklos atstovas Arūnas Dudavičius ir Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė:

Didelis dėmesys buvo skirtas ir kitiems tradiciniams renginiams: organizuoti geriausių skaitytojų apdovanojimai, vykstantys per kiekvienais metais švenčiamą Nacionalinę bibliotekų savaitę, Pasvalio miesto gimtadienio renginiai, devintas Vaškų V. Zaborskaitės bibliotekos konkursas „Eilėraščio menas ir jo interpretacija“.

Balandžio 27 d. vykusiu kelių dalių renginiu įprasminta Nacionalinė Lietuvos bibliotekų savaitė: apdovanota „Metų Skruzdė“, pagerbti geriausi metų skaitytojai, pristatyta

knyga „Bitė Vilimaitė: kūryba, laikas, aplinka“ (2023). Metų skaitytojo vardas už 2022 metus viešosios bibliotekos Metų skaitytojų kategorijoje suteiktas Nojui Galentui, Viltei Brazaitei, Sandrai Kvedarienei. Rajono metų skaitytojų kategorijoje – Mantei Valainytei, Aelitai Rupkutei, Gabijai Varekojytei ir Gerdai Varekojytei. Specialiu Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos prizų ir Padėkos raštu už nuoširdžią savanorišką veiklą, iniciatyvumą ir ryžtą buvo apdovanota Atviro jaunimo centro savanorė Areta Tirilytė.

2023 metų „Skruzdės“ nominacija už ilgametį ir nuoširdų darbą, skaitymo skatinimą tarp mažųjų bendruomenės narių, meilės knygai ugdyimą, aktyvią veiklą buriant bendruomenę, kultūros tradicijų puoselėjimą ir sklaidą, inovatyvių bibliotekos veiklos formų paiešką įteikta Pušaloto kaimo bibliotekininkei Verai Mašalienei.

Po apdovanojimų vykusiame renginyje „Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatei rašytojai Bitei Vilimaitei – 80“ buvo pristatyta ir išsamiai apžvelgta pedagogės Lionės Lapinskienės sudaryta knyga „Bitė Vilimaitė: kūryba, laikas, aplinka“. Atskleisti rašytojos kūryboje užslėpti sudėtingi gyvenimo fragmentai, supažindinta su uždara šios rašytojos asmenybe:

Pasvalio gimtadienio renginiai.

2023-aisiais biblioteka įsijungė į šventinius renginius: parengtas pažintinis Pasvalio miesto šventei skirtas žaidimas „(Ne)Pėsčias Pasvalys“. Laukė maršrutas „Knygų labirintai“. Buvo kruopščiai suplanuotos 8 stotelės: „Draugoteka“ (bibliotekos palapinėje apsilankiusieji galėjo tapti knygų architektais, sudalyvauti „Draugotekos“ edukacinėje programoje, išbandyti savo jėgas kaligrafijoje); „O daba ėmkėt, skaitykėt!“ (prie poeto Vlodo Braziūno draugiško šaržo skulptūros Svalios parke, „Pasvalio Šveicarijoje“ laukė tekstų skaitymo „pasvalietišškai“ užduotis); „Obuolys ar ābols?“ (prie bibliotekos obelaitės, Svalios parke/ „Pasvalio Šveicarija“/ reikėjo atskirti, kuria kalba užrašytas vienas ir tas pats žodis); „Vasara su knyga“ (bibliotekos Knygų erdvėje apsilankiusieji dalyvavo iššūkyje „Vasara su knyga“: pagal iššūkio užduotis reikėjo ieškoti atsakymų; „Augalų pasaulis“ (bibliotekos Žaliojoje erdvėje reikėjo atskirti įvairiausių augalus, nustatyti jų savybes; „Poezijos maratonas“ (bibliotekos Garso ir vaizdo įrašų studijoje perskaityti eilėraščius pagal kortelėse pateiktas emocijas); „Pas Mikę Pūkuotuką“ (bibliotekos Vaikų erdvėje visų laukė Mikę Pūkuotukas); „Žvaigždžių žemėlapis“ (Atviraime jaunimo centre užduotis vykdydami lankytojai geriau suprato danguje slypinčias paslaptis).

Prie bibliotekos pastato eksponuota lauko paroda „Pasvaliečių fotografų sustabdytos akimirkos“.

2023 m. Profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centro renginiai bei svarbūs įvykiai:

Kovo 2 d. Filosofijos diena „Apie laimę“ Pasvalio Petro Vileišio gimnazijoje: II mokinių filosofijos konkurso „Laimingas žmogus“ laureatų ir dalyvių apdovanojimais, susitikimas su Algiu Mickūnu bei Žilvinu Svirgariu ir jaunimo diskusijos, pokalbiai (moderavo Kotryna Kraptavičiūtė).

Kovo 3 d. pirmasis filosofijos centro renginys Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešojoje bibliotekoje: konkurso „Laimingas žmogus“ laureatų ir dalyvių apdovanojimais, susitikimas su Algiu Mickūnu bei Žilvinu Svirgariu, pokalbiai laimės tema ir ateities veiklas.

Konkurso „Laimingas žmogus“ darbų paroda Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje.

Balandžio 19 d. susitikimas su filosofijos dėstytoja dr. Julija Tuleikyte (VU) ir jaunimo diskusijos tiesos ir tikrovės tema Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje.

Rugsėji bendradarbiavimo su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka sutartis papildyta nauju punktu – bendru Profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centro iniciatyvų įgyvendinimu.

Lapkričio 16 d. I tarptautinė mokinių filosofijos konferencija „Baimė ir drąsa“ Petro Vileišio gimnazijoje, susitikimas su A. Mickūnu, Ž. Svirgariu, smuikininku Martynu Švėgžda von Bekker (moderavo Kotryna Kraptavičiūtė). Konferencijoje hibridiniu būdu dalyvavo mokiniai iš Pasvalio, Pumpėnų, Molėtų, Vilniaus ir Vilniaus r., Jungtinių Amerikos Valstijų, Kinijos.

Gruodžio 6 d. Algiui Mickūnui suteiktas Pasvalio krašto garbės piliečio vardas. Prie to prisidėjo Mariaus Katiliškio viešoji biblioteka, Profesoriaus Algio Mickūno filosofijos centras, Petro Vileišio gimnazija, Kriklinių bendruomenė.

A. Mickūno filosofijos centro veiklos

Ekskursijos ir edukaciniai užsiėmimai 2023 metais Mariaus Katiliškio atminimo kambaryje bei Krašto galerijoje. Interaktyvi, patraukli šiuolaikiška Mariaus Katiliškio atminimo kambario ekspozicija, papildyta įvairiomis edukacinėmis ir interaktyviomis priemonėmis, informaciniu-edukaciniu terminalu ir didelės įstrižainės televizoriumi, padėjo dalyviams geriau pažinti rašytoją Marių Katiliškį, jo gyvenimo ir kūrybos kelią.

2023 metais įvyko 3 edukaciniai užsiėmimai (62 dalyviai) ir 74 ekskursijos (753 dalyviai). Juose apsilankė daugiau nei 810 lankytojų. Sulaukėme įvairaus amžiaus grupių lankytojų iš Biržų, Ignalinos, Jonavos, Joniškio, Klaipėdos, Pakruojo, Panevėžio, Pasvalio rajono, Radviliškio, Šiaulių, Vilniaus. Lankėsi studentai, dėstytojai iš Ispanijos, Portugalijos, Rumunijos bei Vokietijos.

Ypatingi M. Katiliškio atminimo kambario lankytojai – svečiai iš Čikagos (JAV) – Mariaus Katiliškio romano „Miškais ateina ruduo“ vertėja Birute Vaičjurgytė-Šležienė, evangelikų liuteronų kunigas, filosofijos daktaras (2010), Lietuvių rašytojų draugijos JAV pirmininkas Valdas Aušra.

Krašto galerijoje lankytojai galėjo panagrinėti Pasvalio krašto lankytinų vietų žemėlapi, drobėse atrasti Pasvalio krašto bei bibliotekos istoriją, apžiūrėti kraštotyrimines parodas, edukaciniame terminale žaisti žaidimus, dėlioti dėliones. Krašto galerijos edukacijoje „Pažink Pasvalio kraštą ir kraštiečius interaktyviai“ dalyvavo Pasvalio Svalios progimnazijos 48 šeštų klasių moksleiviai. Buvo surengta 12 ekskursijų, kuriose dalyvavo 104 bibliotekos lankytojai (pavieniai asmenys, šeimos, Pasvalio ir Pakruojo rajonų moksleiviai, Pasvalio Trečiojo amžiaus universiteto studentai, Šiaulių krašto mokytojų delegacija).

Edukacijos ir ekskursijos Vaikų erdvėje ir Žaislotekoje. 2023 m. Vaikų erdvėje ir Žaislotekoje praveisti 188 edukaciniai užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 3593 lankytojų bibliotekoje ir apie 1100 virtualių lankytojų. Praveistos 45 ekskursijos „Pažink biblioteką“, kuriose dalyvavo 544 lankytojai. 37 išvažiuojamieji edukaciniai užsiėmimai ir 10 užsiėmimų praveista negalią turintiems vaikams ir suaugusiems. Bibliotekos mobili komanda su edukaciniais užsiėmimais lankėsi: Pasvalio lopšelyje-darželyje „Žilvitis“, Pasvalio lopšelyje-darželyje „Liepaitė“, Pasvalio rajono sutrikusio intelekto žmonių užimtumo centre „Viltis“, Ustukių kaimo bibliotekoje, Tetervinų kaimo bibliotekoje, Pušaloto kaimo bibliotekoje, Pumpėnų ir Joniškėlio miestelių bibliotekose.

Naujausios edukacinės programos ir kūrybiniai-edukaciniai užsiėmimai: „Zuikis Puikis“, „Gražiai kalbu, linksmi žaidžiu“, kalėdinės kūrybinės dirbtuvėlės „Langas į Advento kalendoriaus pasakų pasaulį“.

Populiarios edukacinės programos: „Bitė ir aš“, „Kaip atsirado knyga“, edukacija-ekskursija „Pažink biblioteką“, „Paliesk abėcėlę rankomis“, „Atradimai – tau po kojomis!“, Kūrybinės dirbtuvės „Šešėlių teatras“, „Gyveno senelis ir bobutė: vaikams apie tremtį“, „Pasivaikščiokimas su Andersenu“, „Apie meškiukus“. Dažnai vedami edukaciniai garsiniai skaitymai pagal „Knygų starto“ metodiką.

Vienas svarbiausių 2023 m. renginių vaikams – naujos mobilios programėlės – **žaidimo „Draugoteka“ pristatymas** 5–8 klasių paaugliams.

2023 m. metais biblioteka tęsė iniciatyvos **„Biblioteka visiems“** veiklas, didino savo paslaugų prieinamumą įvairią negalią turintiems žmonėms – siekdama plačiau atverti bibliotekos duris skirtingų poreikių lankytojams ir kurdama naujas paslaugas. Sieja glaudus ryšys su specialiuoju poreikių asmenis vienijančiomis institucijomis. Jiems organizuoti sensoriniai skaitymai, edukacijos.

2023 m. didelis dėmesys skirtas darbui su vaikais. Vaikų erdvėje, Šeimos kambaryje ir žaislotekoje, Kūrybos ir edukacijos erdvėje, Individualių užsiėmimų erdvėje, „Mono arba stereo“ erdvėje buvo įgyvendinamos įvairios veiklos, skirtingo amžiaus vaikams: knygų pristatymai ir aptarimai, garsiniai skaitymai, susitikimai su rašytojais, poetais, knygų iliustratoriais, leidėjais, edukaciniai-kūrybiniai užsiėmimai, pažintinės ekskursijos, literatūrinės, piešinių ir darbėlių parodos, konkursai, viktorinos ir protmūšiai, žaidimų popietės, filmų peržiūros, muzikinės valandėlės. Įvairiomis priemonėmis stengiasi skatinti skaitymą nuo ankstyvojo amžiaus, įtraukiant į skaitymo skatinimo iniciatyvas tėvus, šeimas – dalyvauta projekto „Knygų startas“, iniciatyvos „Vasara su knyga“ ir kitose skaitymo skatinimo veiklose.

Bibliotekoje svečiavosi: vaikų literatūros specialistė Egle Baliutavičiūtė, apželdinimo kursų „Geltonas karutis“ lektorė bei kraštovaizdžio architektė Lina Liubertaitė, Nukryžiuotojo Kristaus seserų kongregacijos vienuolė Rima Malickaitė, dailininkė Marija Smirnovaitė, rašytoja ir pedagogė Rebeka Una, renginių vedėjas Valdemaras Liudvinavičius, menininkė Dovilė Tomkutė,

dailininkė Ieva Babilaitė, aktorė Sigita Kamandulienė, iliustratorė Greta Alice, gamtos fotografas, laidų vedėjas, rašytojas Marius Čepulis.

Edukacijos „Mono arba stereo“ erdvėje. 2023 metais „Mono arba stereo erdvėje“ erdvėje vyko 14 kūrybinių dirbtuvių, kuriose apsilankė 165 dalyviai. Didelio susidomėjimo sulaukė kūrybiniai užsiėmimai „Mezgame be virbalų“, „Mūsų rankdarbiai“, „Keramikinių sagų dirbtuvėlės su tautodailininke L. Stravinskiene“, „Dovanų pakavimo dirbtuvės“, „Tegul Velykų šventė būna spalvinga ir nuotaikinga“.

2023 metais „Mono arba stereo“ erdvėje inicijuota nauja virtualios bibliotekos **ELVIS paslauga** – garsinių knygų išdavimas. ELVIS vartotojų grupė aktyviai plečiasi, įtraukiami nauji skaitytojai. 2023 metais aptarnavome 16 mūsų rajono gyventojų, jiems išduota 390 garsinių knygų. Dauguma žmonių gyvenančių kaimuose, nežino apie garsinių knygų naudojimo galimybes, todėl į pagalbą buvo pasikviesta Elvis komanda, kuri papasakojo apie garsines knygas ir žurnalus bei parodė kaip veikia garsinių knygų skaitytuvai, atsakė į iškilusius klausimus.

Kartu su Lietuvos audiosensorinės bibliotekos darbuotoja, suorganizuoti edukaciniai užsiėmimai „Žmogus su negalia irgi gali“, „Kas slepiasi knygų lentynose“, „Paslaptingasis Brailio raštas“.

Garso ir vaizdo įrašų studijoje lankytojai buvo kviečiami pasimėgauti muzika, susipažinti su garso ir vaizdo įrašų procesais ir praktiškai prisiliesti prie kūrybos.

2023 m. Garso ir vaizdo įrašų studijos paslaugomis pasinaudojo 130 lankytojų (be ekskursijų), studijoje įrašyti 66 garso įrašai. Buvo rengiami garso ir vaizdo įrašų studijos įrangos pristatymai, pravedami individualūs užsiėmimai. Pasvalio muzikos mokyklos mokytojai Garso ir vaizdo įrašų studijoje vedė muzikos pamokas. Įrašo studijos paslaugomis naudojosi ne tik atlikėjai bet ir kolektyvai, ansambliai.

Studijoje sukaupta virš 400 vinilinių plokštelių kolekcija – nuo simfoninės iki pop muzikos, lietuvių ir užsienio kalbomis.

Pirmadieniais studijoje vyko foto užsiėmimai su fotografu V. Bruču. Norintiems buvo suteiktos galimybės susipažinti su fotografijos žinių lobynu bei tobulinti praktinius įgūdžius. Buvo pravesta 10 pamokų:

Daug lankytojų pritraukė paruošta lauko paroda „Pasvaliečių fotografų sustabdytos akimirkos“. Prie parodos rengimo noriai prisidėjo pasvaliečiai fotografai, paskolindami savo foto darbus.

Studijoje apsilankęs muzikos prodiuseris, didžėjus, mūsų kraštievis Jonas Nainys teigiamai įvertino pačią studiją ir profesionalią įrangą.

Atsiliepėme į akciją *Pridainuojam Europą – Čiūto tūto...* palaikydami Moniką Linkytę ir išlydint į didžiąją Euroviziją skambiai! Bibliotekos Vaizdo ir garso studijoje buvo daromi įrašai ir išsiųsti į LRT.

Lapkričio mėn. Bibliotekos erdvėse buvo filmuojamas Svalios progimnazijos mokinių šokis pagal dainininko Vaido Baumilos dainą „Šokim kartu“ – mokiniai dalyvavo tarptautinėje vaikų draugystės iniciatyvoje „Matau tave“. Režisūrinius sprendimus įgyvendino edukatorius Dainius Vareika – sukurdamas filmuką, kuris buvo atrinktas LRT ir apdovanotas specialiu prizu – visiems dalyviams – vizitu į Kalėdinį Pakruojo dvarą ir dainininko viešnagė Svalios progimnazijoje.

Filmas „Pasvalio Svalios progimnazijos mokinių šokis „Matau tave“. Trukmė – 3:24. Nuoroda: <https://fb.watch/pvt9kel5Bn/>

Vilniaus knygų mugėje 2023 „700 eilučių laisvei“ pristatėme edukacinę programą „Dangaus abėcėlė“ ir supažindinome mugės lankytojus su Pasvalio Mariaus Katiliškio viešąja biblioteka, viešiname bibliotekos paslaugas.

Įvairios veiklos vyko **Atviraime jaunimo centre**. Pasvalio Mariaus Katiliškio viešojoje bibliotekoje Atviraime jaunimo centre (AJC) vykdomas atviras darbas su jaunimu. Suteikiamos galimybės saugiai leisti laisvalaikį ir realizuoti save gali jaunimas nuo 14–29 metų amžiaus. Čia jaunuoliai gali organizuoti veiklas, renginius, lavinti save, dalyvauti visuomeniniame gyvenime, dalyvauti prevencinėse programose, kurti ir įgyti socialinių įgūdžių.

AJC erdvėje:

Edukacijos, kūrybinės dirbtuvės, relaksacinės popietės:

1. Relaksacinės popietės kvapų kambaryje; Sausio 13-osios renginys. Kūrybinės dirbtuvės – Neužmirštuolių pieva; Valentino diena. Kūrybinės dirbtuvės – Širdelių karpymas; Kūrybinės dirbtuvės – „Fraktalinis margutis“ fraktalų piešimas; Relaksacinė popietė druskų kambaryje; Inicatyva „Iškirpkime laisvės paukštę“; Maisto gamavimo edukacijos; Edukacijos „Draugoteka“; Edukacija „Šv. Velykų belaukiant“; Edukacijos „Šviesos GRAFFITI!“ ir „Po žvaigždėtą dangų“;

Eksponuotos parodos: „Pasaulio įvairovė Lietuvos knygų iliustracijose“; J. Baliūno tapybos darbai „Šviečiantys paveikslai“; I. Pakalnio fotografijų parodą „Kalnai“; R. Jankevičiūtės fraktalinių piešinių paroda; Dailininkės, iliustratorės Marijos Smirnovaitės darbų paroda; Mokinių darbų paroda „Renkuosi kvėpuoti laisvai“; V. Virbalaitės mandalų paroda PRADŽIOJE BUVO DIEVAS; I. Pakalnio macro/ultra macro fotografijų paroda „Lietuviškos mikroschemos“; Moksleivių paroda „Meninės interpretacijos“; Dailininkės ir meno terapijos specialistės Vaidos Virbalaitės socialinio meno projekto „(Ne)Gyvenimas“ paroda.

Diskusija „Ką galiu padaryti savo krašte“

Muzikos mokyklos mokiniai AJC

Protmūšis Euro desk „Žinau viską“

Susitikimas su X faktoriaus nugalėtojais Titu ir Benu

Viešojoje bibliotekoje įsikūręs **Pasvalio knygų klubas**, atšventė vienerių metų sukaktį. Knyginėtojai ne tik skaito, diskutuoja, bet ir organizuoja filmų peržiūras (pagal literatūros kūrinių ekranizacijas), susitikimus su jaunaisiais kūrėjais ir kt.:

Priedas Nr. 2 „Projektinė veikla“

Didelis dėmesys buvo skirtas **projektinei veiklai**. Įgyvendinti Lietuvos kultūros tarybos, Pasvalio savivaldybės ir Jaunimo reikalų agentūros finansuojami projektai:

1. Projektas „Patirtys ir susitikimai - keliai kurio gali rinktis. SprendIMAM!“ Nr. 2023-1-LT02-ESC30-SOL-000141501. Projektui buvo skirta Europos sąjungos dotacija iš Europos solidarumo korpuso programos. Finansavimą skyrė Jaunimo reikalų agentūra. Dotacijos suma – 6 690,00 Eur. Projekto įgyvendinamas truks 10 mėn., nuo 2023 m. rugsėjo 11 d. iki 2024 m. liepos 10 d. Projekto metu organizuojami įdomūs susitikimai su karjeros planavimo ekspertais, atskirų specialybių atstovais, vietos užimtumo tarnybos specialistais, darbo kolektyve bei sprendimų priėmimo mokytojais ir vadovais, tam kad jaunuoliai galėtų apsispręsti bei pagelbėtų vieni kitiems, sprendžiant svarbias ateities dilemas. Projektą įgyvendina penkių iniciatyvių jaunuolių komanda, kuriai padeda Pasvalio atviro jaunimo centro vyriausioji specialistė Gintarė Gikienė.

2. Projektas „Informacinių technologijų įtrauktis. Tarptautinė patirtis pritaikyta šiuolaikiniams visuomenės poreikiams“, 2023-1-LT01-KA122-ADU-000133556. Projektui buvo paskirta Europos sąjungos dotacija iš Erasmus+ programos, trumpalaikiams neformalaus suaugusiųjų švietimo projektams finansuoti. Projektui finansavimą skyrė Švietimo mainų paramos fondas. Dotacijos suma – 48 000 Eur. 2023 m. vyko mokymai Kroatijoje, Rijekoje. 2024 m. bus vykdomi du darbo stebėjimo vizitai Belgijos ir Slovėnijos bibliotekose, bei dalyvaujama mokymuose Belgijoje.

Projekto tikslinė grupė – Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos darbuotojai, vykdančys neformalaus suaugusiųjų švietimo veiklas.

Projekto partneriai: Suaugusiųjų švietimo institucija „Dante“ (Rijeka, Kroatija), Gento miesto viešoji biblioteka „De Krook“ (Gentas, Belgija), Liubljanos miesto viešoji biblioteka (Liubljanos, Slovėnija).

Projekto veiklos truks 15 mėn., nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2024 m. rugsėjo 30 d.

3. Skaitymų ciklas „Pasvalio krašto įkvėpti“, 2023 m. Projektas dalinai finansuojamas Lietuvos kultūros tarybos (programa „Panevėžio regiono tolygi kultūrinė raida“) ir Pasvalio rajono savivaldybės. Projekto biudžetas – 3600 Eur.

Projekto Skaitymų ciklas „Pasvalio krašto įkvėpti“ tikslas – aktualizuoti bei įprasminti žymių Pasvalio krašto autorių literatūrinį palikimą, skatinti skaitymą bei didinti Pasvalio krašto žinomumą, surengiant skaitymų ciklą. Suorganizuotas skaitymų ciklas, susidedantis iš keturių renginių: B. Brazdžionio muzikiniai skaitymai; teatralizuoti Vytės Nemunėlio skaitymai vaikams; M. Katiliškio skaitymai (vienos dienos komiksų kūrimo dirbtuvės ir komiksų parodos atidarymo – diskusijos renginys). Projekto partneriai: Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyrius, Žadeikių Bernardo Brazdžionio edukacinis centras.

Projekto pradžia 2023 m. liepos 1 d., pabaiga – spalio 31 d.

4. Projektas „Aukštaitijos rašytojų atspindžiai. Meninės interpretacijos“. Projektas dalinai finansuojamas Lietuvos kultūros tarybos (programa Panevėžio regiono tolygi kultūrinė raida) ir Pasvalio rajono savivaldybės. Projekto biudžetas – 3600 Eur.

Projekto „Aukštaitijos rašytojų atspindžiai. Meninės interpretacijos“ tikslas – per literatūros ir vaizduojamojo meno sintezę sustiprinti vietos kultūrinį identitetą, pristatyti savitą Pasvalio krašto literatūrinį palikimą, surengiant renginių-meno dirbtuvių ciklą kartu su profesionaliais Pasvalio krašto menininkais ir šiuolaikinės literatūros kūrėjais. Projekte dalyvavo iš Pasvalio krašto kilusi prozininkė, poetė Agnė Žagrakalytė, poetas Tomas Taškauskas, keramikė Nerutė Čiukšienė, tapytojas Balys Tuskėnas. Renginių-meno dirbtuvių ciklo metu buvo sukuriama kultūrinė aplinka, kurioje literatūros kūrėjai stengėsi įkvėpti renginių dalyvius kurti, jausti, fantazuoti ir savaip atvaizduoti tai ką užrašė jų „plunksna“. Projekto partneriai: Pasvalio rajono savivaldybės Švietimo ir sporto skyrius, Pasvalio muzikos mokykla, Pasvalio r. Saločių Antano Poškaus pagrindinė mokykla.

Projekto pradžia 2023 m. liepos 1 d., pabaiga – lapkričio 30 d.

5. Projektas „Aš esu Pasvalio krašto dalis“. Projektas finansuotas iš Pasvalio rajono savivaldybės Jaunimo organizacijų veiklos skatinimo priemonės. Projekto veikloms buvo skirta 1000 Eur. Projekto „Aš esu Pasvalio krašto dalis“ tikslas – skatinti Pasvalio rajono 14 – 29 m. jaunuolių pilietiškumą savo kraštui, surengiant susitikimą su improvizacijos bei repo atlikėju Pijumi Opera ir netradicinius Bernardo Brazdžionio skaitymus netradicinėse miesto erdvėse, skirtus miesto šventei. Miesto šventės metu jaunosios kartos repo atlikėjas Pijus kartu su Pasvalio jaunuoliais repavo netradicinėse miesto erdvėse. Šiuo projektu buvo siekiama pakeisti jaunuolių mąstymą, atrasti naujus būdus išreikšti save, meilę savo kraštui, pagarbą esamam krašto kultūriniam palikimui.

Tikslinė grupė: 14 – 29 m. Pasvalio rajono jaunuoliai.

Projektas įgyvendintas 2023 m. birželio – liepos mėnesiais.

6. Projektas „Spalvos, kvapai ir judesys psichologinės sveikatos gerinimui“.

Projektas finansuotas iš Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių fondo. Projekto veikloms buvo skirta 1000 Eur. Projekto tikslas: 14 – 29 m. socialinę atskirtį patiriantiems, socialiai pažeidžiamiems jaunuoliams bei jaunoms socialinės rizikos šeimoms esančių emocinės, psichologinės ir fizinės sveikatos gerinimo veiklų ir paslaugų plėtra bei įvairovės didinimas Pasvalio rajono savivaldybėje. Taikant ir organizuojant mankštą, meno ir kvapų terapijas bei savi-refleksijos užsiėmimus – buvo ugdomas 14 – 29 m. jaunuolių psichologinį atsparumą, emocinė būsena, kovojama su patyčiomis bei vykdoma

priklausomybių prevencija. Buvo surengti du psichologinę bei emocinę sveikatą gerinantys renginiai Joniškėlyje ir Saločiuose, vienas renginys Pasvalyje.

Projekto partneriai: Pasvalio socialinių paslaugų centras, Pasvalio r. sav. švietimo pagalbos tarnyba, Saločių Antano Poškos pagrindinė mokykla ir Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimnazija.

Projektas buvo įgyvendinamas 2023 m. birželio – liepos mėnesiais.

7. Pasvalio rajono savivaldybės vykdomo projekto „Pabėgėlių iš Ukrainos priėmimas ir ankstyva integracija“ veiklas įgyvendinantis partneris.

Projektas „Pabėgėlių iš Ukrainos priėmimas ir ankstyva integracija“ Nr. HOME/2022/AMIF/AG/EMAS/TF1/LT/0013, finansuojamo iš Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo priemonės „Pagalba ekstremaliosios situacijos atveju“ lėšų. Projektą finansuoja Europos sąjunga. Pasvalio M. Katiliškio viešoji biblioteka projekto veiklose dalyvavo kaip projekto partneris. Projekto vykdytojas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija. Projekto veikloms buvo skirta 150 Eur. Projekto įgyvendinimo metu, Pasvalio AJC Multisensoriniame „Kvapų ir ramybės kambaryje“, atpalaiduojančioje aplinkoje buvo vykdomi aromaterapijos užsiėmimai – trumpai pristatomi skirtingi eteriniai aliejai, jų savybės, mokoma apie galimus atpalaiduojančių kvapų naudojimo būdus.

Tikslinė grupė – Pasvalio rajono savivaldybėje laikinai gyvenantys karo pabėgėliai iš Ukrainos.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis – nuo 2023 m. liepos 28 d. iki gruodžio 15 d.

2023 M. PATEIKTI PROJEKTAI:

2023 m. buvo pateikta 16 projektų paraiškų. Lietuvos kultūros tarybos Kultūros rėmimo fondui buvo pateiktos 7 paraiškos, Pasvalio rajono savivaldybei 4 paraiškos, Europos sąjungos programoms pateikti 3 projektai, Jaunimo reikalų agentūrai 2 paraiškos. Iš jų 2 projektai dar yra vertinami, vienas yra sėkmingai praėjęs pirmąjį vertinimo etapą.

Projektas „**Įtraukiantis, socialiai atsakingų bibliotekų tinklas pažeidžiamų grupių asmenims**“ yra praėjęs pirmąjį projektų atrankos etapą ir šiuo metu yra tobulinamas remiantis programos ekspertų rekomendacijomis.

Projektas „Įtraukiantis, socialiai atsakingų bibliotekų tinklas pažeidžiamų grupių asmenims“ (ang. “Network of Inclusive Libraries for people of disadvantaged social groups/ INCLUSIVE”), pateiktas Interreg Latvijos-Lietuvos programai 2021 – 2027 (Interreg VI-A Latvia-Lithuania Programme 2021-2027). Pirmojo vertinimo metu, projektui buvo patvirtinta 499444,38 Eur. finansavimo suma (80%) iš programos biudžeto, kuri, su projekto dalyvių indėliu (20%), iš viso sudarytų apie 624305,48 Eur. projekto lėšų.

Projektu siekiama sukurti tarptautinį, pasienio savivaldybių bibliotekų tinklą, skirtą pažeidžiamų grupių asmenims. Projekto metu bus sukurtos įvairios integruotos paslaugos, apimančios socialinius, švietimo ir emocinės būklės gerinimo elementus.

Programos teritorijoje bus sukurtas naujas multikompleksinis „Sensorinių skaityklų su Profesinio informavimo taškais“ tinklas, teikiantis paslaugas socialiai pažeidžiamiesiems, rizikos asmenims. Paslaugos apims tikslinių grupių asmenų psichinės sveikatos stiprinimą per sensoriką ir švietimą, taip pat jiems bus vykdomas profesinis informavimas.

Projektų metu, Pasvalio M. Katiliškio viešoji biblioteka įsigys naują bibliobusą su sensorine skaitykla (kurioje bus teikiamos įvairios sensorinės paslaugos), veiks profesinio informavimo taškas. Bibliobusas kursuos po Pasvalio rajoną (vietoves, kuriose nėra bibliotekos) bei vyks į Latviją.

Tikslinė grupė: pagyvenę žmonės, socialiai pažeidžiamų šeimų vaikai, žmonės su negalia.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis 24 mėn. Numatoma projekto pradžia – 2024 m., pabaiga – iki 2027 m.

Kiti šiuo metu dar vertinami projektai yra pateikti Kultūros tarybai, prie Kultūros ministerijos.

Projektas „**Moderni tradicija. Tvarumas mene**“ ir „**Mariaus Katiliškio pasaulio begalybėje**“ (**M. Katiliškiui – 110**) yra pateikti Lietuvos kultūros tarybos Kultūros rėmimo fondo lėšomis finansuojamos programos „Tolygi kultūrinė raida“ finansavimui gauti. Vertinimo rezultatai paašškės 2024 m. pradžioje.

Bendradarbiauta su Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešąja biblioteka įgyvendinant projekto „Inovatyvūs Lietuvos bibliotekų skaitymo skatinimo sprendimai vaikų ir jaunimo socialinių santykių kūrimui su aplinka“ veiklas – prie Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos įrengtas **Knygomatas**.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos priemonę „Keitimasis knygomis tarp bibliotekų“ prie Joniškėlio m. bibliotekos įrengtas **Knygomatas**:

